

Escola Universitaria de Profesorado de E.X.B.

Grao en Educación Infantil

Materias

Curso 2

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V51G110V01301	Educación: Educación para a saúde e a súa didáctica	1c	6
V51G110V01302	Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade	1c	6
V51G110V01303	Educación: Tutoría e orientación coa familia	1c	6
V51G110V01304	Psicoloxía: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá	1c	6
V51G110V01305	Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil	1c	6
V51G110V01401	Antropoloxía: Pensamento e cultura	2c	6
V51G110V01402	Psicoloxía: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta	2c	6
V51G110V01403	Aprendizaxe das ciencias da natureza	2c	6
V51G110V01404	Didáctica da lingua e a literatura infantil	2c	6
V51G110V01406	Idioma estranxeiro I: Inglés	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Educación para a saúde e a súa didáctica**

Materia	Educación: Educación para a saúde e a súa didáctica			
Código	V51G110V01301			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Sánchez Santiago, Mónica Carmen			
Profesorado	Sánchez Santiago, Mónica Carmen			
Correo-e	monica.sanchezsantiago@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es			
Descrición xeral	Educación para a saúde en nenos e nenas de educación infantil			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión.
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.
C15	Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables.
C16	Identificar trastornos no soño, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.

C17	Colaborar cos profesionais especializados para solucionar devanditos trastornos.
C18	Detectar carencias afectivas, alimenticias e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado dos estudantes.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Lideranza
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables	A1	B1	C15	D1
	A2	B2	C17	D2
	A3	B3	C18	D3
	A4	B4		D6
	A5	B5		D12
		B6		D13
		B7		D14
		B8		D15
		B11		
Identificar trastornos no soño, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual. Colaborar cos profesionais especializados para solucionar devanditos trastornos. Detectar carencias afectivas, alimenticias e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado dos estudantes.	A1	B1	C15	D1
	A2	B3	C16	D2
	A3	B4	C17	D3
	A4	B5	C18	D5
	A5	B8		D6
		B9		D7
		B10		D8
		B11		D9
		B12		D11
				D12
				D13
				D14
				D15
				D16
				D17
				D18
				D19
				D20
				D21

Saber programar actividades e recursos didácticos para cada un dos aspectos relacionados coas capacidades anteriores.	A1	B2	C15	D1
	A2	B3		D2
	A3	B4		D3
	A4	B5		D5
	A5	B7		D6
		B8		D7
		B10		D8
		B11		D9
		B12		D11
				D12
				D13
				D14
				D15
				D16
				D17
				D18
				D19
				D20
				D21
Saber avaliar as programacións realizadas, tendo en conta as directrices establecidas por la Xunta de Galicia para esta etapa educativa.	A1	B1	C15	D1
	A2	B2		D2
	A3	B3		D3
	A4	B4		D5
	A5	B5		D6
		B7		D7
		B8		D8
		B9		D9
		B10		D11
		B11		D12
		B12		D13
				D14
				D15
				D16
				D17
				D18
				D19
				D20
				D21

Contidos	
Tema	
1. Concepto de saúde	Evolución histórica do concepto de saúde. Elementos que configuran o actual concepto de saúde. Determinantes da saúde. Conceptos básicos sobre saúde, promoción e educación para a saúde.
2. Aproximación ao concepto de Educación para a saúde(EpS)	Modelos en EpS. Promoción da saúde. Estratexias didácticas para promover a EpS na escola. Obxectivos da educación para a saúde. A educación para a saúde no contexto da escola. Razóns para incorporar a educación para a saúde no proxecto educativo dun centro. Niveis de actuación. Estratexias didácticas para promover a educación para a saúde .
3. Alimentación e consumo.	Características do crecemento infantil. Revisión de aspectos básicos do desenvolvemento dos nenos de 0-6 anos. Alimentación e nutrición. A pirámide alimentaria. A roda dos alimentos. Hábitos alimentarios saudables en nenos e nenas de 3 a 6 anos. Novos alimentos. Dieta equilibrada. Problemas asociados a unha mala alimentación(Obesidade, anorexia e bulimia) . Alimentación e consumo. Celíacos. Actividades diarias.
4. Educación afectivo-sexual	O sexo e la diferencia sexual. Quen debe educar en materia sexual.
5. Orientacións sobre o consumo de drogas	Identificación de sustancias e mecanismos de adicción. Alcohol, tabaco e outras drogas.
6. Outros temas relacionados coa saúde.	Hixiene e saúde. Accidentes infantís. Primeiros auxilios infantís.

7. Alumnado con necesidades especiais	Alerxia Asma Diabetes Altas capacidades Identificación de posibles intervencións de apoios educativos.
8. Contaminación e saúde	A contaminación do medio e a súa repercusión na saúde.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	20	20	40
Traballo tutelado	20	20	40
Presentación	8	10	18
Seminario	5	20	25
Debate	7	16	23
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2
Observación sistemática	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	EXPOSICIÓN POR PARTE DO DOCENTE DOS DISTINTOS CONTIDOS DA MATERIA. Co fin de mellorar o valor didáctico deste método expositivo, introducíranse elementos motivadores que inviten ao alumnado a participar, debater razoado e xerar un ambiente de aprendizaxe dinámico e aberto. Para que isto suceda, incorporáranse paralelamente os seguintes recursos didácticos e estratexias: exploración das ideas ou coñecementos previos do alumnado, proxección de materiais audiovisuais, comentarios de textos, animacións, etc.
Traballo tutelado	O alumnado, individualmente ou en grupo, elabora documentos ou actividades sobre diferentes temas da materia. Elaborar investigacións, informes, comentarios críticos sobre lecturas, presentacións, etc. Polo xeral é unha actividade autónoma que inclúe a busca e recollida de información, lectura e xestión de bibliografía e uso das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC). En xeral, o tema e o enfoque pode ser proposto polo alumnado, aínda que sempre é necesario o acordo previo co profesor. Os traballos poden ser individuais ou en grupo a criterio do profesor.
Presentación	EXPOSICIÓN POR PARTE DO ALUMNADO DE TRABALLOS PROPOSTOS POLO DOCENTE, TANTO INDIVIDUAIS COMO EN GRUPO, SOBRE TEMAS RELACIONADOS COA SAÚDE DOS NENOS E NENAS.
Seminario	Sesións presenciais realizadas polo alumno en pequenos grupos co profesorado da materia para o asesoramento/desenvolvemento das actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Debate	DEBATES SOBRE TEMAS DE ACTUALIDADE RELACIONADOS COA SAÚDE PROPOSTOS POLO DOCENTE

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Será realizado en tutorías individuais e/ou grupales sobre os contidos da materia, así como o apoio e orientación sobre as estratexias metodolóxicas e as actividades desenvolvidas na materia.
Traballo tutelado	O alumno, individualmente ou en grupo, elabora un documento sobre o tema da materia ou elabora seminarios, investigacións, informes, redaccións, lecturas de resumos, conferencias, etc. Polo xeral, é unha actividade autónoma do alumno ou do alumnado que inclúe a procura e recompilación de información, lectura e xestión da bibliografía, redacción.
Seminario	Será realizado en tutorías individuais e/ou grupales sobre os contidos da materia, así como o apoio e orientación sobre as estratexias metodolóxicas e as actividades desenvolvidas na materia.
Debate	Será realizado en tutorías individuais e/ou grupales sobre os contidos da materia, así como o apoio e orientación sobre as estratexias metodolóxicas e as actividades desenvolvidas na materia.
Presentación	Será realizado en tutorías individuais e/ou grupales sobre os contidos da materia, así como o apoio e orientación sobre as estratexias metodolóxicas e as actividades desenvolvidas na materia.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Traballo tutelado	O alumno expón o resultado obtido na elaboración dun documento sobre o tema da materia. Valorarase a corrección lingüística así como a ortografía e a presentación.	40				D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21
Presentación	PRESENTACIÓN DOS TRABALLOS E RESOLUCIÓN DE PREGUNTAS REALIZADAS POLA PROFESORA.	10	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C15 C16 C17 C18	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21
Exame de preguntas obxectivas	Realización de probas individuais sobre contidos da materia	30	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C15 C16 C17 C18	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21

Observación sistemática	Avaliación continua a través do seguimento do alumno. Terase en conta a participación activa así como a actitude do alumno	20	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C15 C16 C17 C18	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21
-------------------------	--	----	----------------------------	---	--------------------------	---

Outros comentarios sobre a Avaliación

O cartón do alumnado entregárase ao docente nas primeiras dúas semanas de clase.

O sistema de avaliación pretende que o alumnado participe no seu proceso de aprendizaxe. En liñas xerais, buscarase unha AVALIACIÓN CONTINUA na que se teñan en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final. A cualificación final do sistema de avaliación continua será o resultado da suma das diferentes notas obtidas das actividades desenvolvidas, segundo as porcentaxes asignadas, segundo o estipulado no cadro anterior. Para aprobar a materia hai que superar os traballos e o exame por separado. Será necesario acadar unha nota mínima de aprobado (5 sobre 10) en cada un dos apartados establecidos no apartado de avaliación desta guía. Mentres non se supere o exame, non se sumarán as cualificacións dos traballos supervisados e dos traballos de clase. Os alumnos que non superen a materia na primeira convocatoria conservarán a nota daqueles traballos/actividades superados e deberán presentarse de novo ao exame e aos traballos/actividades non superados na segunda convocatoria. AVALIACIÓN EN 2ª CONVOCATORIA: De non superar a materia na 1ª convocatoria, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo: Se es alumno/a que optou pola avaliación continua na 1ª convocatoria poderás realizar as actividades pendentes dunha avaliación positiva. No caso de ser alumno/a que non cumpriu o 80% mínimo de asistencia, que non se presentou ao exame ou que non obtivese unha avaliación positiva na 1ª convocatoria, deberá presentarse ao exame teórico/práctico (según corresponda).

AVALIACIÓN GLOBAL: Aqueles alumnos que non asistan a clase ou se ausenten a máis do 20% do total das clases impartidas (6 días, 12 horas) deberán acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolverá segundo o establecido nos artigos 19 e 21. do Regulamento de Avaliación, Cualificación e Calidade da Ensinanza e do Proceso Docente do Alumno, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023. E será a túa responsabilidade coñecer os traballos e actividades desenvolvidas na clase. No caso de aceptar voluntariamente a avaliación global, o alumno disporá dun mes desde o inicio das clases, para poder facelo.

A asistencia só contará se se fai con aproveitamento. Calquera traballo copiado, plaxiado ou realizado pola IA será calificado con 0.

As datas de entrega serán inamovibles. A non asistencia do alumno á data, previamente pactada, para a/s exposición/é do traballo, será considerado unha falta grave, e non se poderá aprobar a materia sen habela levado a cabo. Os estudantes que non alcancen o aprobado no curso poden presentarse na segunda convocatoria (xullo), neste caso, deberán presentar un traballo, si non o realizou e realizar o exame.

As datas dos exames publicaranse no sitio web da escola. Non se modificarán as mesmas e en caso de ser aprobado o seu cambio pola xunta do centro, tras solicitude formal e escrita, o exame que se fará será oral. Ante a sospeita fundada de prácticas pouco éticas durante a realización da/s proba/s escrita/s, retirárase o exame e iso suporá o suspenso do alumno. O contacto co docente realizarase a través do correo do CEU e manténdose sempre, as normas de cortesía e o coidado da linguaxe empregada.

A actitude do alumno en clase debe ser correcta, tanto en actitude como en vestimenta. En caso de non ser así, non terán o dereito de asistir a clase.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Piédrola Gil, G., Del Rey Calero J., Domínguez Carmona M. et col, **Medicina Preventiva y Salud Pública**, 9ª ed, Masson-Salvat, (1991)

Urmeneta M., **Alumnado con problemas de salud**, Grao, 2010

Aranceta, J., **Como Hablar de Alimentacion y Salud a Los Ninos**, Nerea, 2012

Xunta de Galicia, **Decreto 150/2022, de 8 de septiembre, por el que se establece la ordenación y el currículo de la educación infantil en la Comunidad Autónoma de Galicia**, Xunta de Galicia, 2014

Bibliografía Complementaria

Hassink S., **Obesidad Infantil. Prevención, intervenciones y tratamiento en atención primaria**, Médica Panamericana S.A, 2010

Sarponen, Sari, **El sistema inmunitario por fin sale del armario**, Aliente, 2022

Sarponen, Sari, **¡ Es la microbiota idiota!**, Aliente, 2021

Bilbao, Álvaro, **El cerebro del niño explicado a los padres**, Plataforma, 2015

García, Marián, **El jamón de York no existe**, La esfera de los libros, 2021

Rojas Estapé, Marian, **Cómo hacer que te pasen cosas buenas**, S.L.U. Espasa, 2018

Aguiló, Alfonso, **Educación los sentimientos**, Palabra, 2019

Mora Márquez y Rubio García, **Educación para la salud y el consumo en la educación infantil**, Pirámide, 2019

Marqués Molías, Sáez Cárdenas y Guaiya Escolies, **Métodos y medios en promoción y educación para la salud**, Univeridad Oberta de Catalunya, 2004

XUNTA DE GALICIA, **Medrando sans**, 1ª Ed., Xunta de Galicia,

Rocamora Bonilla A., González Gil T., **El niño, la enfermedad y la familia.**, Madrid:PPC, 2009.

GUERRERO R, BARROSO O., **CUENTOS PARA EL DESARROLLO EMOCIONAL DESDE LA TEORÍA DEL APEGO.**, Marcombo, 2019

García Mulet O., **Crece como niños. Crece como niñas. La maduración integral de la masculinidad y feminidad en las primeras etapas de la vida**, 4ª Ed, Campomanes editores, 2022

Plans Colomé A., **Respeto mi sexualidad. Educar en un mundo hipersexualizado**, Nueva Eva, 2020

Recomendaciones

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade				
Materia	Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade			
Código	V51G110V01302			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Criado del Rey Morante, Julia			
Profesorado	Criado del Rey Morante, Julia			
Correo-e	julia.criadorey@ceu.es			
Web	http://http://www.escuelamagisterioceuvigo.es			
Descrición xeral	Escolas Inclusivas son escolas para todos, sen categorizacións nin discriminacións e que se expoñen a necesidade de enfocar a diversidade como un valor enriquecedor. As formulacións inclusivas defenden que as dificultades de aprendizaxe están directamente relacionadas coa forma en que as escolas están organizadas, por iso, é imprescindible transformar a propia escola como institución para lograr unha educación de calidade para todos.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes.
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
C10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.
C19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
C22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
C23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a melloría en educación infantil.
C30	Participar na elaboración e seguimento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.
C61	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D7	Resolución de problemas
D9	Traballo en equipo
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes

Resultados previstos na materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe

1. Identificar dificultades de aprendizaxe relacionadas coa atención á diversidade en contextos inclusivos.	A2	B3	C8	D12 D13 D16
2. Estructurar e promover a aprendizaxe autónoma dos alumnos á luz dos obxectivos e contidos propios do correspondente nivel educativo, desenvolvendo estratexias que eviten a exclusión e a discriminación.	A2	B11	C19	D1 D2 D9 D12
3. Respetar as diferenzas culturais e persoais dos alumnos e demais membros da comunidade educativa.	A2	B2	C10 C22	D2 D7 D9 D14
4. Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades e realizar actividades educativas de apoio no marco dunha educación inclusiva.	A2	B3 B11	C21 C23	D9 D12 D13 D16
5. Experimentar un clima de relación positivo e de respecto que evite a exclusión ou discriminación mediante a construción de normas de convivencia democrática, afrontando e resolvendo de forma colaborativa situacións problemáticas e conflitos interpersoais de diversa natureza, como modelo de relación que logo poidan aplicar á súa práctica profesional.	A2		C21 C30 C61	D1 D2 D7 D9 D12 D13 D14 D16
6. Dinamizar co alumnado a construción participada de regras de convivencia democrática, e afrontar e resolver de forma colaborativa situacións problemáticas e conflitos interpersoais de natureza diversa.	A2	B3	C10 C22	D2 D7 D9 D17
7. Adquirir habilidades básicas de deseño e aplicación didáctica adaptada, que faciliten a inclusión de estudantes con necesidades específicas de apoio educativo e desenvolver propostas de acción dentro dun enfoque comprensivo da educación diversificada.	A2	B11	C22 C23	D1 D2 D7 D9 D17
8. Deseñar e desenvolver proxectos educativos e unidades de programación, que permitan adaptar o currículo ao contexto sociocultural e ás diferentes características do alumnado.	A2	B3	C30	D2 D3 D9
9. Saber promover a adquisición de hábitos ao redor da autonomía, a liberdade, a experimentación, a imitación e a aceptación de normas e límites.	A2	B11	C22	D1 D2 D14 D16
10. Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción entre iguais e adultos, e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.	A2	B3	C21	D12 D16 D19
11. Saber informar a outros profesionais especialistas para saber abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais.	A2	B3	C8 C21	D1 D12 D14

Contidos

Tema

1- A escola Inclusiva: a escola de cada un.	1.1. Conceptos esenciais. 1.2. Orixe e sentido da educación inclusiva. 1.3. Respostas escolares ante a diversidade. 1.4. A escola inclusiva na programación didáctica.
2. Concepto de atención á diversidade	2.1. Perspectivas ao redor da atención á Diversidade. Atención individual vs atención personalizada.
3. A atención á diversidade no sistema educativo.	3.1. A atención á diversidade no sistema educativo: perspectiva histórica 3.2. A atención á diversidade no sistema educativo: comunidades autónomas 3.3. A atención á diversidade en Galicia
4. Tratamento e prevención das dificultades da aprendizaxe e da atención.	
5. Programas e estratexias educativas de atención á diversidade nos centros educativos.	5.1. Programas educativos centrados na comunidade 5.2. Programas educativos centrados na escola 5.3. Programas educativos centrados na aula
6. Diagnóstico e avaliación para a atención á diversidade.	6.1. Diferenzas entre avaliación e diagnóstico 6.2. A identificación de necesidades educativas 6.3. Modelos de asesoramento e apoio

7. Medidas de atención á diversidade.	7.1. Medidas de atención á diversidade xerais
	7.2. Medidas de atención á diversidade específicas
8. Adaptacións curriculares	8.1. O modelo de adaptación curricular a exame.
	8.2. Tipos de adaptacións segundo a normativa
	8.3. O curriculum para todos
9. Integración escolar	9.1. Da integración social á inclusión.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	18	22	40
Debate	6	10	16
Traballo tutelado	12	20	32
Seminario	2	10	12
Aprendizaxe-servizo	16	12	28
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	20	22

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición de contidos e bases teóricas da materia por parte do profesorado. Inclúe as directrices para desenvolver traballos, casos ou proxectos polos estudantes.
Debate	Grupos de discusión entre estudantes. Poden centrarse nun tema, na análise dun caso, no resultado dun proxecto ou investigación, desenvolvidos previamente noutras actividades.
Traballo tutelado	Preparación de ensaios sobre a materia que inclúen a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción etc.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afrontar ou complementar os contidos da materia. Pódense usar como complemento das clases teóricas.
Aprendizaxe-servizo	Combina procesos de aprendizaxe e de servizo á comunidade nun só proxecto articulado onde os/as participantes aprenden a traballar nas necesidades reais da contorna coa finalidade de melloralas.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Realizarase en tutorías individuais e/ou grupais sobre os contidos da materia así como apoio e orientación sobre as estratexias metodolóxicas e actividades desenvolvidas na materia. As titorías académicas terán lugar no despacho A

Avaliación		Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
	Descrición		
Lección maxistral	Asistencia e participación activa nas clases.	5	A2 B11 D1 D3 D7 D9 D13 D14 D16 D17 D19
Traballo tutelado	Preparación de ensaios sobre a materia que inclúen a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción etc.	25	A2 B2 C8 D1 B3 C10 D2 B11 C19 D3 C21 D7 C22 D9 C23 D12 C30 D13 C61 D14 D16 D17 D19

Aprendizaxe-servizo	Participar na elaboración e seguimento dun proxecto social dando apoio, formación e oportunidades para a inclusión real das persoas con discapacidade intelectual.	30	A2 B2 B3 C8 C10 C21 C22 C23 C30 C61 D1 D2 D3 D7 D9 D12 D13 D14 D16 D17 D19
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame escrito con preguntas curtas de desenvolvemento	40	A2 B3 B11 C19 C22 C23 C30 C61 D1 D2 D3 D7 D12 D13 D14 D16 D17
A data oficial do exame poderase consultar na páxina web do centro: https://www.escuelamagisterioceuvigo.es/organizacion-academica/			

Outros comentarios sobre a Avaliación

O sistema de avaliación pretende facer ao alumnado participe do seu proceso de aprendizaxe.

En liñas xerais procurarase unha AVALIACIÓN CONTINUA na que se terá en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final.

A cualificación final do sistema de **AVALIACIÓN CONTINUA** será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas, segundo as porcentaxes asignadas, tal como queda estipulado no cadro superior. Para aprobar a materia hai que superar os traballos e o exame. Mentres non se aprobe o exame non se sumarán as notas dos traballos tutelados e do traballo en clase. Aqueles alumnos que non aproben a materia na primeira convocatoria manteráselles a nota daqueles traballos/actividades superados e terán que realizar novamente o exame e os traballos/actividades non superados na segunda convocatoria.

AVALIACIÓN GLOBAL: Aquel alumnado que non asista a clase ou se ausente máis dun 20% do cómputo total das aulas impartidas (6 días, 12 horas) deberá acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolverá segundo o establecido no artigo 21 do Regulamento sobre Avaliación, a Cualificación e a Calidade da Docencia e do Proceso de Ensino do Estudiantado, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023.

Todo traballo copiado, plagiado ou realizado pola IA será cualificado cun 0.

Para os traballos e entregas propostas daranse datas de entrega inamovibles en caso de non ser entregadas avaliaranse cun 0.

Cada falta de ortografía descontará 0,25 puntos en todos aqueles documentos escritos que se entreguen á profesora.

O alumnado repetidor deberá acollerse aos criterios de avaliación da guía docente vixente neste curso, non se gardarán notas de cursos anteriores.

As titorías da materia terán lugar no despacho A en o horario indicado na porta ao longo do curso 23/24.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Booth, T., y Ainscow, M., **Guía para la evaluación y mejora de la educación inclusiva.**, UAM, 2002

CAST, **Guía para el diseño universal del aprendizaje (DUA). Versión 1.0.**, Wakefield, MA: Author, 2008

Parrilla, A., **Acerca del origen y sentido de la educación inclusiva.**, Revista de Educación, 327, 11- 30, 2002

Elizondo Carmona, C., **Neuroeducación y diseño universal para el aprendizaje. Una propuesta práctica para el aula inclusiva.**, Octaedro, 2022

Solla Salvador, C., **Guía de Buenas Prácticas en Educación Inclusiva**, Save de Children, 2013

Booth T., y Ainscow M., **Guía para la Educación Inclusiva. Desarrollando el aprendizaje y la participación en los centros escolares.**, FUHEM y OEI, 2015

Bibliografía Complementaria

Ainscow, M., **Desarrollo de escuelas inclusivas**, Narcea, 2006

Ainscow, M., Beresford, J., Harris, A., Hopkins, D. y West, M., **Crear condiciones para la mejora del trabajo en el aula. Manual para la formación del profesorado**, Narcea, 2001

Ainscow, M., Hopkins, D., Soutworth, G. y West, M., **Hacia escuelas eficaces para todos. Manual para la formación de equipos docentes**, Narcea, 2001

Ainscow, M., y West, M., **Mejorar las escuelas urbanas: liderazgo y colaboración**, Narcea, 2008

Arnáiz, P., **Educación inclusiva: una escuela para todos.**, Aljibe, 2003

Arnáiz, P., **Atención a la diversidad. Diseño curricular.**, Euned, 2005

Aula intercultural, **El portal de la educación intercultural**,

Echeita Sarrionandia, G., **Educación para la inclusión o educación son exclusiones.**, Narcea, 2006

Echeita Sarrionandia, G., **Inclusión y Exclusión Educativa.**, Revista Electrónica Iberoamericana sobre Calidad,, 2008

Echeita, H. y Ainscow, M., **La educación inclusiva como derecho**, 2011

Miñambres, A. y Jove, G., **La atención a las necesidades educativas especiales: De la Educación Infantil a la Universidad**, Ediciones Universidad de Lleida, 2000

Parrilla, A., **A educación Inclusiva. Unha dirección a seguir localmente.**, Revista Galega de Educación, 43, 9-13, 2009

Parrilla, A., **La construcción del aula como comunidad de todos**, Organización y Gestión Educativa OGE, 2, 19-23, 2004

Parrilla A. y Moriña, A., **Lo que todos nos preguntamos sobre la educación incluída**, Padres y maestros, 284, 10-14, 2004

Prensky, M., **El mundo necesita un nuevo curriculum. Habilidades para pensar, crear, relacionarse y actuar.**, SM, 2015

Sánchez (coord.), **La escuela infantil: observatorio privilegiado de las desigualdades.**, Graó, 2007

Susinos, T., **¿De qué hablamos cuando hablamos de inclusión educativa?**, 2005

Thomas, G. Y Loxley, A., **Deconstrucción de la educación especial y construcción de la educación inclusiv**, La muralla, 2007

UNESCO, **Informe de seguimiento de la educación en el mundo. Superar la desigualdad. Por qué es importante la gobernanza**, 2009

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Psicoloxía: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta/V51G110V01402

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Psicoloxía: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá/V51G110V01304

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/V51G110V01305

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/V51G110V01102

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/V51G110V01103

Educación: Organización do centro escolar/V51G110V01203

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/V51G110V01104

Outros comentarios

1/ Participación en clase.

2/ Dominio da informática a nivel de usuario (tratamento de textos, bases de datos, programa de presentacións, correo electrónico e internet).

3/ Actitude favorable e receptiva cara á aprendizaxe.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Tutoría e orientación coa familia**

Materia	Educación: Tutoría e orientación coa familia			
Código	V51G110V01303			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Blanco Navarro, Marta			
Profesorado	Blanco Navarro, Marta			
Correo-e	marta.blanconavarro@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es			
Descrición xeral	A materia "Tutoría e Orientación coa Familia" (TOF) está integrada no 1er. cuadrimestre do 2º curso, correspondente ao Plan de Estudos de Educación Infantil. Esta materia pretende ser unha ferramenta eficaz, práctica e operativa para o/a estudante -futuro/a docente-, ao tratar de situar os procesos de orientación e tutoría no quefacer educativo. Así mesmo, establece plans de acción tutorial, partindo dunha formulación educativa inclusivo e altamente personalizado en colaboración coa familia. Cumple un papel importante no plan de estudos derivado do seu carácter formativo e trata de dar resposta ás demandas da sociedade e das familias, que reclaman á universidade profesionais preparados para abordar os novos retos, carencias e/ou necesidades dos nenos/as e as súas familias na actualidade. O obxectivo fundamental de calquera titor/a, das distintas etapas educativas e por iso da Educación Infantil, céntrase no apoio ao desenvolvemento madurativo da persoa a través do proceso de ensino-aprendizaxe. No centro a persoa.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas nos estudantes.
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
C4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
C6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
C10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.
C11	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar.
C12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.

C18	Detectar carencias afectivas, alimenticias e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado dos estudantes.
C19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
C23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.
C24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.
C26	Saber analizar os datos obtidos, comprender críticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.
C32	Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
C60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
C62	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Lideranza
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer a familia desde unha visión antropolóxica, as distintas realidades sociolóxicas que se dan ao redor da familia, e os estilos de vida e educación no contexto escolar	A1	B10	C10 C11 C26	D1 D2 D3 D12 D16 D19
Coñecer e desempeñar a función tutorial e orientadora en relación coa educación familiar no período de 0-6 anos e coordinando a acción educativa referida ao seu grupo de alumnos. Promover a reflexión-acción como medio da formación do carácter, de face a un desenvolvemento resiliente da persoa	A2	B9 B10 B11	C4 C6 C11 C24	D2 D8 D14 D16 D17 D21
Promover a integración da familia e a comunidade nos programas de educación especial, así como o recoñecemento da singularidade de cada un/a como dereito fundamental da persoa		B10	C18 C19 C26 C32	D6 D8 D12 D14 D16
Abordar e resolver problemas de disciplina na aula e conflitos na familia, promovendo o traballo cooperativo e o esforzo individual. Destacar a autoridade da figura do mestre/a e do pai/nai ou responsables dos alumnos/as.		B4	C32 C60	D1 D7 D8 D15
Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo. Saber falar en público e ao público, adaptándose aos destinatarios e os contextos	A4 A5	B10	C1 C10	D3 D8 D11 D18
Que os alumnos/as sexan capaces de elaborar un texto científico de propia autoría, asociando ideas achegados por diversos autores, coas súas correspondentes citas e dando conta do bo uso da redacción, a lóxica e a ciencia para tratar temas relacionadas coa familia, a súa beleza e as súas problemáticas.	A3	B4 B5 B6 B11	C12 C23 C24 C26 C32 C62	D1 D2 D3 D13 D20 D21

Contidos

Tema	
Desenvolvemento de contidos en 5 MÓDULOS	Neste curso académico 2023-24 os contidos desenvolveranse por módulos, que estarán dispoñibles no curso correspondente da plataforma Blackboard Ultra. Cada un destes módulos contará cos apartados de Contidos Base (CB), Planificación do Módulo (PLANOF) e Prácticas de Clase (PROF). Existirá ademais un módulo específico relacionado co traballo de elaboración dun texto escrito de carácter científico, con nivel de alumnos de 2º de Grao. Este módulo incluírá a rúbrica correspondente, textos de conectores textuais, indicacións ou outras cuestións prescriptivas ou de axuda para a realización desta tarefa.
Cara a un MODELO INTEGRADOR DA TUTORÍA	Funcións do titor e plans institucionais de centro que recollen a acción tutorial O desenvolvemento da personalidade a través da acción como futuro cimento resiliente Sinais de alarma ante a violencia intrafamiliar
Fundamentación da ACCIÓN TUTORIAL: NO CENTRO A PERSOA	Persoa, matrimonio e familia: clarificación antropolóxica e lugar primario de socialización Relación docente-discente e o papel da autoridade dos responsables de menores Virtudes do Titor
Influencia da FAMILIA NO PROCESO DE PERSONALIZACIÓN E DE SOCIALIZACIÓN	A familia como urdimbre constitutiva e o proceso socializador Cultivar o carácter na familia: unha tarefa ineludible O complexo exercicio da autoridade Educar no asombro e a gratitude A experiencia comunicativa familiar de 0 a 6 Familias sensatamente imperfectas
METODOLOXÍAS, TÉCNICAS E INSTRUMENTOS DE RECOLLIDA DE INFORMACIÓN para a Orientación Educativa e a Acción Tutorial	Clarificación, clasificación e desenvolvemento de metodoloxías, técnicas e instrumentos cualitativos Técnicas de oratoria e de facerse entender por diferentes tipos de público Avaliación formativa e compartida en Educación Infantil. Unha experiencia
ORIENTACIÓNS E ESTRATEXIAS PEDAGÓXICAS DO EDUCADOR que poden axudar ás familias	Sobre os medos infantís, divorcio, a xestión do duelo, as rabietas, o desenvolvemento da resiliencia, a construción dos cimentos da aprendizaxe para a lectura, plans saudables en familia, fillos con necesidades especiais, canles de TV en familia, etc.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	3	2	5
Lección maxistral	18	15	33
Seminario	10	20	30
Simulación	3	5	8
Exame de preguntas obxectivas	1	14	15
Traballo	4	20	24
Observación sistemática	15	20	35

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Presentarase a materia a través da explicación da Guía Docente. A Guía Docente constitúe un elemento informativo e prescriptivo de carácter fundamental. Por iso, considérase necesario que en cada unha das materias ao longo da carreira, o alumno/a coñézaa, téña presente, consulte dúbidas sobre ela a principio de cuadrimestre, e mesmo a archive en cartafol dixital.
Lección maxistral	Os aspectos teóricos da materia Tutoría e Orientación coa Familia levarán a cabo a través deste tipo de metodoloxía. Considerase a máis adecuada para poder desenvolver nas clases do grupo de alumnos/as completo. Dado que nos situamos nun Plan de Estudos Presencial as achegas das clases son insubstituíbles por outros medios documentativos; o alumno/a que non recibe os contidos debido á súa ausencia, é responsable de recuperalos por conta propia. Todo o que se explica en clase, forma parte da materia, xunto cos demais recursos.
Seminario	Inclúe o traballo de todas as clases prácticas así como a posible asistencia a algunha charla/conferencia que xurda o longo do cuadrimestre. Este apartado constituirá a formación práctica para capacitar ao alumno/a para desenvolver o traballo fundamental da materia
Simulación	Durante as prácticas realizaranse talleres de oratoria coas súas correspondientes prácticas desde o comezo de cuadrimestre. Así como algunhas simulacións de situacións unha vez abanzado o curso

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O alumno/a poderá consultar ao principio da clase calquera dúbida que lle xurda. Resulta conveniente que esgote en primeiro lugar este medio, polos beneficios que se poden seguir para el e para os demais compañeiros/as en relación ao mesmo. En calquera caso, si aínda así o considera necesario, o alumno/a poderá facer uso da Tutoría Académica designada no horario lectivo para cada unha das materias, no horario establecido.
Probas	Descrición
Traballo	As condicións deste traballo expóranse na aula durante o curso e estarán dispoñibles no curso da Blackboard Ultra correspondente a devandita materia. O alumno/a poderá solicitar por mail tutoría, ao longo do cuadrimestre, para consultar calquera dúbida que teña respecto da redacción do texto final, obxecto do seu traballo.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Exame de preguntas obxectivas	Ao finalizar cada módulo, de forma presencial física no lugar que se indique, realizarase unha proba obxectiva de tipo test e respostas curtas. Será en horario de tutorías académicas, clase de TOF ou horario de conferencia, cuxa data e horario avisarase cunha antelación mínima de 10 días. Poderán derivarse diso as seguintes situacións: a) O alumno/a que supere con máis dun 6 de nota tres dos módulos ao longo do curso, e que realice o exame de polo menos catro dos módulos, terá por nota final de Exame de TOF a media das notas. b) O alumno/a que non realice polo menos tres exames dos módulos terá que presentarse ao exame final da materia, sen que se lle conserve ningunha nota deste apartado da avaliación, con independencia das cualificacións obtidas nos exames realizados. c) O alumno/a que realice polo menos catro dos exames dos módulos e que en polo menos 3 deles aprobe cun 5 terá que presentarse ao exame final da materia con todo, sen ningunha nota acumulada, pero terase en conta a posibilidade de aprobar o exame final cunha nota entre 4,5 e 5. O exame final da materia Realizarase de forma presencial física na aula no día e a hora publicados no calendario de exames dispoñible desde xullo de 2023 na web da Escola. O alumno/a que lle corresponda realizar esta proba final e que, por distintos motivos non poida realizala no día e a hora indicada, realizará unha proba oral no día e a hora que se conveña.	40	A1	B9	C1	D1
			A2	B10	C4	D3
				B11	C10	D6
					C11	D12
					C32	D15
						D16
						D21
Traballo	O alumno/a desenvolverá a redacción dun texto científico, que supoña a asociación de ideas de polo menos tres libros lidos na listaxe ofrecida como de [Nivel 1] e 1 elemento dos ofrecidos no [Nivel 2]. A realización de devandito texto implica seguir o proceso de rexistros de lectura indicados a través do chat e cubrir os demais requisitos. O seu desenvolvemento terá lugar de forma presencial física na aula, en formato papel e co instrumento bolígrafo. Esta proba ten un tempo estimado de 4h., que se desenvolverá no día fixado cun mes mínimo de antelación durante o curso. A rúbrica de avaliación deste apartado darase a coñecer a medida que avancen as prácticas presenciais dedicadas a poder desenvolver as competencias correspondentes para realizar con éxito dita tarefa. O alumno/a que por distintos motivos non poida realizar a proba no día e hora fixados, farao na data e hora do exame final oficial.	45	A3	B4	C6	D1
			A4	B11	C10	D2
					C11	D3
					C26	D6
					C32	D7
					C60	D8
					C62	D12
						D13
						D14
						D15
						D17
						D18
						D19
						D20
						D21

Observación sistemática	O alumno/a poderá ter unha marxe de 1,5 puntos positivos ou negativos da nota final da materia, con relación ao modo e medida da súa participación na dinámica da aula, das prácticas de clase e das actitudes expostas na mesma.	15	A4 B4 C1 D3 A5 B5 C10 D7 B6 C12 D8 B10 C18 D11 B11 C19 D12 C23 D13 C24 D14 C32 D16 D18 D19 D20
-------------------------	---	----	--

Outros comentarios sobre a Avaliación

O uso incorrecto de signos de puntuación ou as faltas de ortografía restan cada un/a -0,15 puntos en calquera dos tipos de probas. Para a realización da nota final da materia será necesario obter un 5 ou máis en cada unha das modalidades de avaliación. A realización da avaliación será individual para cada alumno/a e realizarase nas condicións indicadas pola profesora, entre as que se inclúen a non consulta de materiais ou persoas non permitidas, a asistencia puntual, a entrega nas condicións e lugares indicados, etc. O non cumprimento destas normas autoriza á profesora para invalidar a proba, e o alumno/a terá que asumir as consecuencias que diso se deriven. Só aténdese as consultas realizadas polas vías institucionais das que dispón o alumno/a. A saber, son tres: *mail indicado na Guía Docente, mensaxes de cada curso da *Blackboard Ultra, *Teams individual e *grupal (de ser o caso) de cada materia; todo iso, co fin de manter as boas prácticas de protección de datos. É de esperar que todo alumno/a de maxisterio manteña unha actitude correcta no modo de estar, presentarse e falar na aula, ademais de aproveitar ao máximo a oportunidade que se lle ofrece de poder realizar uns estudos. É de esperar que todo alumno/a de maxisterio manteña unha actitude correcta no modo de estar, presentarse e falar na aula e fóra dela. Ademais, espérase que sexa capaz de aproveitar ao máximo a oportunidade que se lle ofrece de poder realizar uns estudos, e non impedir que así poidan facelo os seus compañeiros/as.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Ahedo, J., Caro, C. y Fuentes, J.L., **Cultivar el carácter en la familia: una tarea ineludible**, 9788413774176, Dykinson, S.L., 2021

Blanco-Navarro, M., **The dimension of the Teacher-Student relationship: frequent language and its conditioning factors**, doi.org/10.35765/mjse.2021.1019.02, 10 1(19), Multidisciplinary Journal of School Education, 2021

Blanco-Navarro, M., **"Learning to Learn" as a Way of Making the Most of Experiences of Failure**, https://doi.org/10.35765/mjse.2022.1121.01, 11(1 (21), 11-34, Multidisciplinary Journal of School Education, 2022

Cano González, R., **Orientación y tutoría con el alumnado y la familia**, Biblioteca Nueva, 2016

Cosín Fernández, P., **Para qué leer. Fomentar la lectura en jóvenes y adolescentes**, 9788418381928, 2ª ed. julio, Morata, 2022

Luri, G., **Sobre el arte de leer. 10 tesis sobre la educación de la lectura**, 9788419271792, 2ª ed. marzo, Plataforma editorial, 2023

Pro Velasco, M. y Peñacoba, A., **Influencia de familia en la personalización y socialización**, 1, 4/14/21, 546-558, Dykinson, S.L., 2021

Sánchez Lobato, J. (Coord.), **Saber escribir**, 9788403097230, 1ª, Instituto Cervantes. Aguilar, 2006

Bibliografía Complementaria

Alabart, M.A., **Educación emocional: el viaje empieza en casa**, Graó, 2016

Alcalá, J. Martín, L., y Ruiz, G., **La participación de las familias en el sistema educativo de sus hijos**, 2015

American Psychological Association, **Publication manual of the American Psychological Association**, 7ª, DC: American Psychological Association, 2020

Berazaluze, E., **A qué tienen miedo los niños**, Síntesis, 2008

Bellido, J., **Coaching educativo**, Ediciones Khaf, 2016

Cid, M.T., **Sociedad, familia y escuela**, CEU Ediciones, 2014

Contreras, F.J., **Debate sobre el concepto de familia**, CEU Ediciones, 2013

De Irala, J., **Nuestros hijos quieren querer. Pautas para una educación afectivo-sexual**, Universitas, S.A., 2012

Domínguez, L., **Teach children to sleep: so they don't keep you from sleeping**, CEU Ediciones, 2014

Domínguez, X.M., **Persona, matrimonio y familia**, BAC, 2007

Fernández de la Cigoña, C. y Sánchez Maíllo, C., **La familia: un lugar para nacer y morir**, 9788418463693, Ediciones CEU, 2022

Francisco PP., **Amoris Laetitia. La alegría del amor**, San Pablo, 2016

Froh, J. y Bono, G., **Educación en la gratitud**, 978-84-9061-421-1, Palabra, 2016

Gallardo, S., **La familia y sus retos**, Tomo II, UCAV, 2016

García Marcos, L., **Familias sin filtro: 15 preguntas para 15 mujeres**, Ediciones CEU, 2022

Gómez, M.J., **8 ideas claves: la tutoría en los centros educativos**, Graó, 2014

Guardini, R., **Cartas sobre la formación de sí mismo**, 2017

Hernández, M.A., Gomáriz, M.A., Parra, J. y García, M.P., **El sentimiento de pertenencia en la relación entre familia y escuela. Participación educativa**, Revista del Consejo Escolar del Estado, 2015

Intxausti, M.J., **La entrevista: construir la relación con las familias (0-6)**, Graó, 2013

Jiménez, L., **Educación y familia**, FUE, 2017

L'Ecuyer, C., **Educación en el asombro**, Plataforma actual, 2015

L'Ecuyer, C., **Conversaciones con mi maestra**, Editorial Espasa, 2021

Luri, G., **La escuela no es un parque de atracciones. Una defensa del conocimiento poderoso**, 9788434435698, 1ª, Ariel, 2020

Martínez, R.A., **Programa-guía para el desarrollo de competencias emocionales, educativas y parentales**, 2009

Martínez Domínguez, L.M., Gómez Gómez, M. y Romero-Iribas, A., **Sociedad, familia y educación**, 9788491711162, Editorial Síntesis, 2018

Méndez, L., **La tutoría en educación infantil**, Wolters Kluwer, 2007

Ministerio de Educación Cultura y Deporte, **La participación de las familias en la educación escolar**, Secretaría General Técnica, 2014

Polaino-Lorente, A., **Diez principios relevantes para la mejora de la familia en el siglo XXI**, CEU Ediciones, 2007

RAE, **Diccionario de la Lengua Española y Ortografía**, RAE, 2010

Ramos, M. y Escribano, K.S., **Enseñar a pensar: Talleres educativos para niños (Aprendiendo a Ser Maestros)**, EUM Fray Luis de Leon, 2020

Reparaz, R. y Jiménez, E., **Padres, tutores y directores ante la participación de la familia en la escuela**, Revista del Consejo Escolar del Estado, 2015

Ricci, A., **Separados pero siempre padres**, CCS, 2015

Ruiz, H., **¿Cómo aprendemos? Una aproximación científica al aprendizaje y la enseñanza.**, Graó, 2021

Serra, A., **Un pellizco en la barriga**, Babidi-dú, 2016

Silberman, M., **101 actividades para la formación dinámica**, Ed. Universitaria Ramón Areces, 2012

Torralba, R., **Pasión por educar**, Ediciones Khaf, 2015

Urra, J., **Educación con criterio, criterios para educar**, Salvat, 2018

Zbigniew, F. y Ricci, A., **Educación juntos**, CCS, 2016

Recomendaciones

Materias que continúan o temario

Antropoloxía: Pensamento e cultura/V51G110V01401

Prácticas externas: Practicum/V51G110V01981

Traballo de Fin de Grao/V51G110V01991

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Educación: Organización do centro escolar/V51G110V01203

Outros comentarios

Recoméndase encarecidamente a lectura detida e reflexionada da presente Guía Docente, coas súas correspondentes consultas nas horas introductorias da materia.

Igualmente, recoméndase -desde o momento que o alumno/a tome conciencia de que desexa cursar dita materia- a lectura frecuente e variada de artigos científicos, capítulos de libros e libros, relacionados co tema das oportunidades, beleza, importancia e dificultades da familia. Así como a lectura e práctica de estratexias para falar en público.

A familiarización coa plataforma insitucional Blackboard Ultra a través da Intranet Microsoft 365, cos seus correspondentes equipos, resultará imprescindible para o desenvolvemento da materia.

Será de gran axuda que o alumno/a poña a súa foto nas condicións e o lugar establecido para iso, no primeiros sete días do inicio do cuadrimestre ou antes, dado que facilita o labor da profesora. Grazas.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Psicología: Fundamentos psicológicos da intervención temperá**

Materia	Psicología: Fundamentos psicológicos da intervención temperá			
Código	V51G110V01304			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	García Cajide, María Purificación			
Profesorado	García Cajide, María Purificación			
Correo-e	purygarcia Cajide@gmail.com			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
Descrición xeral	Esta materia inclúe competencias básicas para o futuro exercicio profesional do Mestre/a de Educación Infantil e competencias máis instrumentais, especialmente relacionadas co coñecemento das achegas da psicología evolutiva ao coñecemento das situacións que necesitan intervención temperá no desenvolvemento do infante, por ser discapacitados ou porque unha intervención temperá evitará deficiencias non desexadas, ou potenciará capacidades *innatas			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.			
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.			
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.			
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicológicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia.			
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias.			
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promova nos estudantes.			
C3	Coñecer os fundamentos de atención temprana.			
C4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.			
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten			
D7	Resolución de problemas			
D9	Traballo en equipo			
D15	Aprendizaxe autónoma			
D17	Creatividade			

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Identificar as características cognitivas, psicomotrices, comunicativas, sociais e afectivas na infancia temperá.	A1 A2	B8	C3 C4	D15
Identificar disfuncións nestes ámbitos do desenvolvemento temperán en nenas/vos.				
Adquirir estratexias básicas para valorar, intervir e modificar os principais factores de risco no desenvolvemento temperán.	A1 A2	B11	C8	D7 D17
Implementar programas de intervención temperá a través do traballo cooperativo con outros docentes e profesionais, para a mellora do desenvolvemento e aprendizaxe infantil.	A1 A2 A4	B10	C8	D7

Analizar de maneira crítica os coñecementos provenientes da psicoloxía da educación e do desenvolvemento para construír unha visión propia, integradora e articulada que permita a mellora da aprendizaxe e desenvolvemento temperán.

A1 B11 C3 D9
A2 C4 D15
A3 D17

Contidos

Tema	
Tema 1. Marcos teórico-conceptuais da intervención temperá.	Tema 1 a. Antecedentes b. Historia c. Concepto d. Marco teórico
Tema 2. Ámbitos da intervención temperá.	Tema 2 a. Sanitario b. Social c. Educativo
Tema 3. Procedementos de avaliación psicoeducativa no ámbito da intervención temperá.	Tema 3. a. Avaliación prenatal b. Avaliación sensoriomotora c. Avaliación na competencia social d. Avaliación nos trastornos do desenvolvemento
Tema 4. Procedementos de intervención temperá baseados en procesos cognitivos	Tema 4. Métodos Intervención a. Intervención Temperá nas diferentes áreas b. Programas de Estimulación Temperá

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	6	0	6
Estudo de casos	10	20	30
Resolución de problemas	4	20	24
Lección maxistral	20	25	45
Exame de preguntas obxectivas	2	10	12
Resolución de problemas e/ou exercicios	5	10	15
Traballo	2	1	3
Estudo de casos	5	10	15

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Resolución de tarefas dirixidas e propostas polo docente acerca dos contidos da materia para profundar coñecementos ou aclarar conceptos básicos
Estudo de casos	Identificación e descrición das características cognitivas e educativas de diferentes casos de trastornos do desenvolvemento e dificultades de aprendizaxe para deseñar actuacións preventivas e de intervención
Resolución de problemas	Resposta eficaz a situacións problema expostas en relación ao desenvolvemento e intervención temperá en base a distintas metodoloxías e sistemas de actuación educativa
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a de os contidos sobre a materia obxecto de estudo e discusión guiada sobre devanditos contidos

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Nas tutorías individuais establecidas oficialmente, asesorarase ao alumnado en todos aqueles aspectos nos que xurdan dúbidas ao desenvolver os distintos traballos propostos na aula e no estudo e profundización dos contidos da materia. A hora da tutoría académica comunicarase ao comezo de curso.
Probas	Descrición
Estudo de casos	Traballo de investigación sobre o desenvolvemento evolutivo do neno e nena.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
------------	---------------	---------------------------------------

Traballo tutelado	Resolución de tarefas dirixidas e propostas polo/a docente acerca dos contidos da materia.	5	A1	B8 B10 B11	D7 D15 D17
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas de resposta curta.	40	A1 A2 A4	B8 B10 B11	C3 C4 C8
Resolución de problemas e/ou exercicios	Lectura da guía de Atención temperá. Resumen valoración e vídeo, onde se recollerán todos os aspectos sobre ela. (Para a súa realización seguiranse as pautas do traballo que poderán ser consultadas en lle campus virtual)	20	A1 A2 A3 A4	C3 C4	D7 D9 D17
Traballo	Realización dun método de estimulación empregado na actualidade nos centros educativos.	15	A1 A2 A3	B8 B11	C3 C4 D9 D17
Estudo de casos	Realización dun traballo de investigación sobre o desenvolvemento evolutivo do neno e nena. Desta maneira poderase identificar os posibles trastornos ou dificultades e deseñar actuacións preventivas ou de intervención	20	A1 A3 A4	C3 C4	D7 D9

Outros comentarios sobre a Avaliación

O sistema de avaliación pretende facer ao alumnado participe do seu proceso de aprendizaxe. En liñas xerais procurábase unha Avaliación Continua na que se terá en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final.

A cualificación final do sistema de avaliación continua será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas segundo as porcentaxes asignadas, tal como queda estipulado no cadro superior. Para aprobar a materia hai que superar os traballos e o exame. Mentres non se aprobe o exame non se sumasen as notas dos traballos tutelados e do traballo de clase. Aquel alumnado que non aprobe a materia na primeira convocatoria manteráselles a nota daqueles traballos/actividades superados e terán que realizar novamente o exame e os traballos/actividades non superados na segunda convocatoria. Aquel alumnado que non asista a clase ou se ausente máis dun 20% do computo total das horas impartidas (6 días, 12 horas) deberá acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolve segundo o establecido nos artigos 19 e 21 do Regulamento sobre Avaliación, a Cualificación e a Calidade da Docencia e do Proceso de Ensino do Estudiantado, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023. Todo traballo copiado, plagiado ou realizado pola IA será cualificado cun 0.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Brito de la Nuez, A., **Manual de atención temprana**, Pirámide, 2004

Buceta, M. J., **Manual de atención temprana**, Síntesis, 2011

Gómez, A.; Cantero, M.J. y Viquer, P., **Intervención temprana: desarrollo óptimo de 0 a 6 años**, Pirámide, 2005

Vidal, M., **Estimulación temprana de 0 a 6 años: desarrollo de capacidades, valoración y programas de intervención**, CEPE, 2007

Vidal, M., **Atención temprana. Guía práctica para la estimulación del niño de 0 a 3 años**, CEPE, 2002

Bibliografía Complementaria

Alcantud, F., **Mi hija tiene parálisis cerebral infantil**, Síntesis, 2008

American Association on Intellectual and Developmental Disabilities, **Mental retardation: definition, classification, and systems of supports**, 11th, Autor, 2010

Aranda, R., **Atención temprana en Educación Infantil**, Wolters Kluwer, 2011

Asociación para el tratamiento de niños y jóvenes con Síndrome de Down, **Programa de Atención Temprana.**

Intervención en niños con Síndrome de Down y otros problemas de desarrollo, CEPE, 2007

Botías, F., Higuera, A. M. y Sánchez, J. F., **Necesidades Educativas Especiales: planteamientos prácticos**, Wolters Kluwer Educación, 2012

Brazelton, T., **Las necesidades básicas de la infancia**, GRAO, 2012

Doman, G., **Cómo multiplicar la inteligencia de su bebé: la revolución pacífica**, Edaf, 2007

Doman, G., **Cómo enseñar a leer a su bebé: la revolución pacífica: una experiencia apasionante cuya recompensa es dar a sus bebés el maravilloso regalo de la lectura**, Edaf, 2010

Doman, G., **Cómo enseñar matemáticas a su bebé: la revolución pacífica**, Edaf, 2011

Gardner, H., **Inteligencias múltiples: la teoría en la práctica**, Paidós, 2013

Gardner, H., **Mentes creativas: una anatomía de la creatividad**, Paidós, 2013

Gardner, H., **La mente no escolarizada: cómo piensan los niños y cómo deberían enseñar las escuelas**, Paidós, 2013

Gardner, H., **La inteligencia reformulada: las inteligencias múltiples en el siglo XXI**, Paidós, 2010

Gardner, H., **Educación artística y desarrollo humano**, Paidós, 2010

Grupo de Estudio de los Trastornos del Espectro Autista del Instituto de Salud Carlos III, **Guía de Buena Práctica para el diagnóstico de los Trastornos del Espectro Autista**, 2005

Joselevich, E., **Síndrome de déficit de atención con o sin hiperactividad ADHD en niños, adolescentes y adultos**, Paidós, 2003

Latorre, A. y Bisetto, D., **Trastornos del desarrollo motor**, Pirámide, 2009

Martos, J., Llorente, M, González, A., Ayuda, R. y Freire, S., **Los niños pequeños con autismo. Soluciones prácticas para problemas cotidianos**, CEPE, 2008

Miranda, A. (Coord.), **Manual práctico de TDAH**, Síntesis, 2011

Nicasio García Sánchez, J. (Coord.), **Intervención Psicopedagógica en los trastornos del desarrollo**, Pirámide, 2005

Robles, M.A y Sánchez-Teruel, D., **Evaluación e intervención en atención infantil temprana. Hallazgos recientes y casos prácticos**, Universidad de Jaén, 2011

Recomendaciones

Materias que continúan o temario

Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade/V51G110V01302

Prevención e intervención nas alteracións comunicativa-lingüísticas/V51G110V01955

Proceso lecto-escritor: desenvolvemento, alteracións, avaliación e tratamento/V51G110V01953

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Psicoloxía: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta/V51G110V01402

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/V51G110V01305

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/V51G110V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/V51G110V01104

Outros comentarios

DATOS IDENTIFICATIVOS**Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil**

Materia	Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil			
Código	V51G110V01305			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 2	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Ramos Garrido, Paula			
Profesorado	Ramos Garrido, Paula			
Correo-e	paula.ramosgarrido@ceu.es			
Web	http://http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
Descrición xeral	Tratamos de prever a aparición de dificultades de aprendizaxe infantil, intervindo nos procesos e habilidades que poden estar afectados. Para iso desenvolvemos unha intervención grupal, que sexa estimuladora tanto para o estudante que non presenta problemas como para o especialmente vulnerable.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia.
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias.
C7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfuncións cognitivas e as relacionadas coa atención.
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
C9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.
C16	Identificar trastornos no sono, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.
C17	Colaborar cos profesionais especializados para solucionar devanditos trastornos.
C18	Detectar carencias afectivas, alimenticias e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado dos estudantes.
C19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
C22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
C60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D7	Resolución de problemas
D17	Creatividade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

Identificar dificultades de aprendizaxe, disfuncións cognitivas, problemas de percepción visual, auditiva e atención.	A4	B1 B2 B4 B8 B10	C7 C8 C9 C16 C17 C18 C19 C22 C60	D1 D2 D7
Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe	A3	B1 B2 B4 B8 B10	C7 C8 C9 C16 C17 C18 C19 C22 C60	D1 D2 D7 D17
Aplicar os coñecementos adquiridos para favorecer a aprendizaxe e o desenvolvemento en contextos diversos e plurais.	A3 A4	B1 B2 B4 B8 B10	C7 C8 C9 C16 C17 C18 C19 C22 C60	D1 D2 D7 D17

Contidos

Tema	
I. Sistemas de optimización dos procesos de aprendizaxe e desenvolvemento infantil. As dificultades da aprendizaxe.	1. Introducción ás Dificultades de Aprendizaxe. a. Concepto de dificultades de aprendizaxe b. Evolución do concepto c. Clasificación das dificultades de aprendizaxe
II. Intervención mediada baseada nos procesos cognitivos.	2. Teorías explicativas das dificultades específicas de aprendizaxe. Avaliación das dificultades de aprendizaxe: recollida de información, aplicación de probas e elaboración de conclusións.
III. Implementación de programas para a mellora da aprendizaxe infantil.	1. Programas para a mellora dos procesos cognitivos. 2. Programas de mellora das habilidades perceptivas. 3. Programas de mellora das habilidades socio-afectivas. 4. Programas de reforzo das aprendizaxes básicas.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2.5	0	2.5
Lección maxistral	25	69.5	94.5
Traballo tutelado	15	7	22
Aprendizaxe colaborativa	9	8	17
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma de/dos estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Aprendizaxe colaborativa	Comprende un grupo de procedementos de ensino que parten da organización da clase en pequenos grupos mixtos e heteroxéneos onde o alumno traballa de forma coordinada entre si para desenvolver tarefas académicas e profundar na súa propia aprendizaxe.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Resolución de dúbidas e preguntas durante as horas de traballo e nas horas de tutoría. A hora da tutoría académica será comunicada ao inicio do curso.
Aprendizaxe colaborativa	Resolución de dúbidas e preguntas durante as horas de traballo e nas horas de tutoría. A hora da tutoría académica será comunicada ao inicio do curso.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballo tutelado	Tarefas propostas pola profesora para cada tema.	30	A3 A4	B1 B2	C7 C8 C9 C19 C22 C60	D1 D2 D7
Exame de preguntas obxectivas	Exame de preguntas curtas de desenvolvemento	40	A3 A4	B1 B2 B4 B8 B10	C7 C8 C9 C16 C17 C18 C19 C22 C60	D1 D2 D7 D17
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realización de tarefas de cada tema de maneira individual. Participación activa nas clases teórico-prácticas.	30	A3 A4	B1 B2 B4 B8 B10	C7 C8 C9 C16 C17 C18 C19 C22 C60	D1 D2 D7 D17

Outros comentarios sobre a Avaliación

O sistema de avaliación pretende que o alumnado participe no seu proceso de aprendizaxe. En liñas xerais, buscarase unha AVALIACIÓN CONTINUA na que se teñan en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final.

A cualificación final do sistema de avaliación continua será o resultado da suma das diferentes notas obtidas das actividades desenvolvidas, segundo as porcentaxes asignadas, segundo o estipulado no cadro anterior. Para aprobar a materia hai que superar cun mínimo de 5 sobre 10 tanto a parte práctica como o exame. Mentres non se supere o exame, non se sumarán as cualificacións dos traballos supervisados e dos traballos de clase. Aqueles alumnos que non superen a materia na primeira convocatoria conservarán a nota daqueles traballos/actividades superados e deberán presentarse de novo ao exame e aos traballos/actividades non superados na segunda convocatoria.

AVALIACIÓN GLOBAL: Aqueles alumnos que non asistan a clase ou se ausenten a máis do 20% do total das clases impartidas (6 días, 12 horas) deberán acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolverá segundo o establecido nos artigos 19 e 21. do Regulamento de Avaliación, Cualificación e Calidade da Ensinanza e do Proceso Docente do Alumnado, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023.

Calquera traballo copiado, plaxiado ou realizado pola IA será calificado con 0.

As datas oficiais dos exames pódense consultar na páxina web da escola na sección de exames.

Este documento é unha declaración de intencións sobre o traballo do alumnado na materia; Polo tanto, pode sufrir leves modificacións derivadas do consenso co grupo clase ou por circunstancias imprevistas. (Concretamente o tipo de exame pode cambiar por circunstancias especiais da aula).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Carmona, C., Buisán, N. , et al, **El niño incomprendido: TDAH, Discalculia, TANV, Trastorno del lenguaje, Dislexia, Trastorno de Asperger**, Amat Ediciones, 2014

Couso, M., **Cerebro, infancia y juego: cómo los juegos de mesa cambian el cerebro**, Destino, 2022

García Vidal, J. y González Manjón, D., **Dificultades de aprendizaje e Intervención Psicopedagógica. Lectura y Escritura (Vol. II)**, EOS, 2000

Gallego, J.R., **Nuevo manual de logopedia escolar**, Aljibe, 2019

González Valenzuela, M.J., **Prevención de las Dificultades de Aprendizaje**, Pirámide, 2010

Jarque, J., **Dificultades de Aprendizaje en Educación Infantil**, CCS, 2011

Lebrero, M.P. y Fernández M.A, **Lectoescritura. Fundamentos y estrategia didáctica**, Síntesis, 2015

Selles Nohales, P., **Batería de inicio a la lectura para niños de 3 a 6 años**, ICCE, D.L., 2019

Suro, Judith, **Prelec: prueba de precursores lectores**, GEU, 2013

Veiga, M., **Dificultades del Aprendizaje. Detección Prevención y Tratamiento**, Ideas Propias, 2006

Bibliografía Complementaria

American Psychiatric Association, **Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders**, (5ª. ed.), Author, 2013

Doman, G., **Como enseñar a leer a su bebé**, Edaf, 2010

Doman, G. y Doman, J., **Cómo enseñar matemáticas a su bebé**, Edaf, 2011

Donoso, J., **Veo, Comprendo, Hablo. Programa de entrenamiento en habilidades lingüísticas para niños pequeños**, CEPE, 2002

Ibañez, J.J., **Tratamiento completo basado en imágenes**, 2016

Portellano, J.A., **La Disgrafía. Concepto, Diagnóstico y Tratamiento de los Trastornos de Escritura**, CEPE, 2001

Rigo, E., **Dificultades de Aprendizaje Escolar: Manual práctico de estrategias y toma de decisiones**, Ars Médica, 2006

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Psicoloxía: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta/V51G110V01402

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade/V51G110V01302

Psicoloxía: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá/V51G110V01304

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Desenvolvemento motor/V51G110V01202

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/V51G110V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/V51G110V01104

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Antropoloxía: Pensamento e cultura				
Materia	Antropoloxía: Pensamento e cultura			
Código	V51G110V01401			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Ayuso Manso, María Jesús			
Profesorado	Ayuso Manso, María Jesús			
Correo-e	mjayuso@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisteriovigo.com			
Descrición xeral				

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
C37	Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.
D1	Capacidade de análise e síntese
D7	Resolución de problemas
D13	Razoamento crítico

Resultados previstos na materia				
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
- Capacidade para analizar, valorar e discutir argumentos alleos.	A1	B5	C37	D1
	A2			D7
	A3			D13
	A4			
	A5			
- Capacidade para interpretar críticamente os textos	A1		C13	D1
	A2			D7
	A3			D13
	A4			
	A5			

Contidos	
Tema	
1- A filosofía como pensamento que se ocupa de 1. Introducción: filosofía, historia e problemas específicos. problemas específicos.	

- 2- As diversas respostas que se deron ao longo da historia dos problemas expostos.
- 3- os esquemas de pensamento que configuraron o que somos.
1. A modernidade como unha forma concreta de civilización.
2. A filosofía nun mundo global.
3. Filosofías do século XX.
4. A posmodernidad.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	3	15	18
Cartafol/dossier	17	32	49
Foros de discusión	2	1	3
Lección maxistral	18	36	54
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	4	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Exixe a lectura dun libro a elixir entre varios dos que propón a profesora e a participación activa en dúas sesións de seminario.
Cartafol/dossier	Ao longo do curso, o profesor ofrece a posibilidade de realizar traballos individuais en relación cos temas impartidos. Tamén se avalía a participación positiva na aula
Foros de discusión	Baixo este nome inclúiranse toda a participación oral que se propón.
Lección maxistral	A sesión maxistral será desenvolvida polo profesor. Servirase de películas, power point, cuestionarios iniciais ou finais.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Sesión maxistral Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo. Todas as sesións maxistrais teñen que estar vinculadas ás prácticas. Estas prácticas poden ser: debates, diálogos, etc
Seminario	O traballo do seminario esixe unha lectura e comprensión dun libro para despois presentar e discutir o que leron. O profesor orienta nesta lectura, resolve dúbidas e profundiza no contido.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Seminario	Seminario por pequenos grupos (máximo 10 alumnos) sobre un dos libros propostos	20	C13	D13
Cartafol/dossier	Traballos individuais	20	C13	D7 D13
Foros de discusión	Participación oral nos diferentes temas.	20	B5 C13	D7
Exame de preguntas de desenvolvemento	O exame final é unha proba de desenvolvemento de preguntas de resposta aberta.	40	C13	D1 D7

Outros comentarios sobre a Avaliación

O sistema de avaliación pretende facer ao alumnado partícipe do seu proceso de aprendizaxe.

En liñas xerais procurarase unha AVALIACIÓN CONTINUA na que se terá en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final.

A cualificación final do sistema de **AVALIACIÓN CONTINUA** será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas, segundo as porcentaxes asignadas, tal como queda estipulado no cadro superior. Para aprobar a materia hai que superar os traballos e o exame. Mentres non se aprobe o exame non se sumarán as notas dos traballos tutelados e do traballo en clase. Aqueles alumnos que non aproben a materia na primeira convocatoria manteráselles a nota daqueles traballos/actividades superados e terán que realizar novamente o exame e os traballos/actividades non superados na segunda convocatoria.

AVALIACIÓN GLOBAL: Aquele alumnado que non asista a clase ou se ausente máis dun 20% do cómputo total das aulas impartidas (6 días, 12 horas) deberá acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolverá segundo o establecido no artigo 21 do Regulamento sobre Avaliación, a Cualificación e a Calidade da Docencia e do Proceso de Ensino do Estudiantado, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023. Nesta vía é necesario facer a lectura de dous libros e realizar o exame final obtendo unha cualificación mínima de 5 puntos.

Todo traballo copiado, plagiado ou realizado pola IA será cualificado cun 0.

Para os traballos e entregas propostas daranse datas de entrega inamovibles en caso de non ser entregadas avaliaranse cun 0.

Cada falta de ortografía descontará 0,25 puntos en todos aqueles documentos escritos que se entreguen á profesora.

O alumnado repetidor deberá acollerse aos criterios de avaliación da guía docente vixente neste curso, non se gardarán notas de cursos anteriores.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Burgos, J. M., **Antropología, una guía para la existencia.**, Palabra, 2003

Fayos Febrer, R., **La tarea de ser hombre**, CEU Ediciones, 2018

García Morente, M., **Lecciones preliminares de Filosofía**, Encuentro, 2007

Gevaert, J., **El problema del hombre**, Sígueme, 2003

Marías, J., **Antropología Metafísica**, Alianza, 1983

Yepes Stork R. y Aranguren Echevarria, J., **Fundamentos de Antropología**, EUNSA, 2003

Valverde, C., **Antropología Metafísica**, EDICEP, 1995

Bibliografía Complementaria

Guerra, M., **El enigma del hombre**, EUNSA, 1999

Recomendacións

Outros comentarios

Non hai materias que sexan requisito para cursar esta. Esta materia non é requisito para ningunha outra.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Psicoloxía: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta				
Materia	Psicoloxía: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta			
Código	V51G110V01402			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Criado del Rey Morante, Julia			
Profesorado	Criado del Rey Morante, Julia			
Correo-e	julia.criadorey@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es			
Descrición xeral	Esta materia aborda as principais dificultades nos trastornos do desenvolvemento e da conduta durante a etapa infantil. Trátase de que o alumno coñeza os principais trastornos do desenvolvemento no neno, os principais trastornos da conduta, a súa clasificación, as súas características e implicacións educativas.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas nos estudantes.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.
C4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
C5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico

C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
C15	Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables.
C16	Identificar trastornos no sono, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.
C17	Colaborar cos profesionais especializados para solucionar devanditos trastornos.
C19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
C20	Valorar a importancia da estabilidade e a regularidad na contorna escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso armónico e integral dos estudantes.
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
C22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
C23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.
C24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C32	Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
C40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados
C59	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.
C60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
C65	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D14	Compromiso ético
D16	Adaptación a novas situacións
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
1/ Coñecer os trastornos do desenvolvemento e a conduta máis comúns na infancia que poidan interferir no desenvolvemento normal do neno	A1	B10	C4	D1
	A2	B11	C16	D8
	A3		C17	D9
	A4		C22	D16
	A5		C23	
			C24	
2/ Prever e tratar estas desordes desde a infancia para favorecer o seu desenvolvemento integral	A1	B1	C5	D1
	A2	B2	C15	D2
	A3	B3	C16	D3
	A4	B4	C17	D6
	A5	B8	C19	D7
		B9	C20	D8
		B10	C21	D9
		B11	C22	D11
			C24	D14
			C32	
			C59	
			C60	
3/ Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes.	A1	B1	C21	D8
	A2	B2	C22	D11
	A3	B3	C59	
	A4	B4		
	A5	B9		
		B11		
		B12		

4/ Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais.	A1 A2 A3 A4 A5	B5 B12	C13 C15 C29 C32 C40 C65	D2 D9 D14 D16
5/ Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B3 B8	C4 C5 C19 C22	D8 D9 D11 D14 D16 D21
6/ Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	A1 A2 A3 A4 A5	B9 B11	C19	D2 D6 D8 D9 D16 D21
7/ Traballar as habilidades nas relacións interpersoais	A1 A2 A3 A4 A5	B4 B10	C21 C32 C60	D6 D11 D14 D16
8/ Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias Adaptación a novas situacións	A1 A2 A3 A4 A5	B10	C22 C32	D3 D6 D7 D11

Contidos

Tema

1. Marcos e concepcións teóricas referentes aos trastornos do desenvolvemento e da conduta en educación infantil.	
2. Identificación dos trastornos do desenvolvemento na etapa de educación infantil	2.1. Alumnos con discapacidade visual: intervención educativa e adaptacións curriculares. 2.2. Alumnos con discapacidade auditiva: intervención educativa e adaptacións educativas 2.3. Alumnos con discapacidade intelectual: características do seu desenvolvemento. Principios xerais e criterios para adaptar o currículo 2.4. Os alumnos con discapacidade motora. - Barreiras de acceso ao currículo - Criterios para a adaptación curricular - Sistemas de comunicación alternativa 2.5. O autismo e as alteracións da comunicación na infancia. Intervención Educativa 2.6. Alumnos con altas capacidades intelectuais
3. Intervención psicoeducativa nos trastornos do desenvolvemento durante a educación infantil.	
4. Identificación dos trastornos de conduta na etapa de infantil.	4.1. Criterios de definición 4.2. Alteracións comportamentais e da conduta - Trastornos por déficit de atención e comportamentais perturbador. - A agresividade - Trastornos do sono - Trastornos da eliminación - Trastornos da inxestión e da conduta alimentaria da infancia - Trastornos relacionados coa ansiedade - Trastornos do estado de ánimo
5. Prevención e intervención psicoeducativa nos trastornos de conduta durante a educación infantil.	5.1. Prevención 5.2. Intervención educativa 5.3. Programas de tratamento individual

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	16	8	24

Presentación	10	10	20
Traballo tutelado	10	20	30
Seminario	2	1	3
Aprendizaxe-servizo	10	20	30
Traballo	10	25	35
Exame de preguntas obxectivas	2	2	4
Cartafol/dossier	0	4	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición de contidos e bases teóricas da materia por parte do profesorado. Inclúe as directrices para desenvolver traballos, casos ou proxectos polos estudantes.
Presentación	Exposición por parte do alumno ante o docente e o grupo de clase dun tema asignado polo profesor con contidos da materia ou acerca dos resultados dun traballo, exercicio ou proxecto. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Traballo tutelado	Preparación de ensaios sobre a materia que inclúen a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción etc.
Seminario	Entrevistas que o alumno manteñen co profesor da materia para asesoramento e desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Aprendizaxe-servizo	Realización de actividades que permiten a cooperación de varias materias e enfrontan aos alumnos/*as, traballando en equipo, a problemas abertos. Permiten adestrar, entre outras, as capacidades de aprendizaxe en cooperación, de liderado, de organización, de comunicación e de fortalecemento das relacións persoais.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Proporcionásele ao alumnado orientacións de forma presencial na aula, *tutoría ou de forma non presencial (correo electrónico) sobre cuestións propostas en seminarios, traballos ou calquera outra actividade relacionada coa materia.As *tutorías académicas terán lugar no despacho A.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Aprendizaxe-servizo	Elaboración de un proxecto de ocio para educación especial en grupos de cuatro y su puesta en práctica.	25	A2 B2 C5 D1 B3 C13 D2 B11 C15 D3 C17 D6 C20 D7 C21 D8 C22 D9 C23 D11 C24 D14 C40 D16 D21
Traballo	Traballo en grupo sobre unha discapacidade, visita a centro e recursos didácticos aplicados	25	A1 B1 C5 D1 A2 B2 C16 D2 A3 B3 C17 D3 A4 B4 C19 D6 A5 B5 C21 D7 B8 C32 D8 B9 C59 D9 B11 C60 D11 D14 D16

Exame de preguntas obxectivas	Exame presencial tipo test.	40	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B8 B9 B10 B11 B12	C4 C5 C15 C16 C17 C19 C21 C22 C23 C24 C32 C59 C60	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D11 D14 D16
Cartafol/dossier	Nel deberase recoller a información dos traballos de investigación do resto dos seus compañeiros.	10	A1 A2 A3 A4 A5			D1 D2 D3

Outros comentarios sobre a Avaliación

O sistema de avaliación pretende facer ao alumnado partícipe do seu proceso de aprendizaxe.

En liñas xerais procurarase unha AVALIACIÓN CONTINUA na que se terá en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final.

A cualificación final do sistema de **AVALIACIÓN CONTINUA** será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas, segundo as porcentaxes asignadas, tal como queda estipulado no cadro superior. Para aprobar a materia hai que superar os traballos e o exame. Mentres non se aprobe o exame non se sumarán as notas dos traballos tutelados e do traballo en clase. Aqueles alumnos que non aproben a materia na primeira convocatoria manteráselles a nota daqueles traballos/actividades superados e terán que realizar novamente o exame e os traballos/actividades non superados na segunda convocatoria.

AVALIACIÓN GLOBAL: Aquel alumnado que non asista a clase ou se ausente máis dun 20% do cómputo total das aulas impartidas (6 días, 12 horas) deberá acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolverá segundo o establecido no artigo 21 do Regulamento sobre Avaliación, a Cualificación e a Calidade da Docencia e do Proceso de Ensino do Estudiantado, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023.

Todo traballo copiado, plagiado ou realizado pola IA será cualificado cun 0.

Para os traballos e entregas propostas daranse datas de entrega inamovibles en caso de non ser entregadas avaliaranse cun 0.

Cada falta de ortografía descontará 0,25 puntos en todos aqueles documentos escritos que se entreguen á profesora.

O alumnado repetidor deberá acollerse aos criterios de avaliación da guía docente vixente neste curso, non se gardarán notas de cursos anteriores.

As titorías da materia terán lugar no despacho A en o horario indicado na porta ao longo do curso 23/24.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Marchesi, A., Coll, C. y Palacios, J., **Desarrollo psicológico y educación, volumen 3. Trastornos del desarrollo y necesidades educativas especiales.**, Alianza Editorial, 2002

Bibliografía Complementaria

Buendía, J., **Psicopatología en niños y Adolescentes. Desarrollos Actuales.**, Pirámide, 2004

Caballo, V. E., y Simon, M.A., **Manual de Psicología Clínica infantil y del adolescente.**, Pirámide, 2005

Cornago, A., **Manual del Juego para niños con Autismo. Del cucutras al juego simbólico.**, Psycom, 2005

cornago, A., **Manual de Teoría de la Mente para niños con Autismo. Las personas percibimos, sentimos, pensamos o creemos distinto.**, Psycom, 2013

Giménez-Dasi, M., y Mariscal, S., **Psicología del Desarrollo. Desde el nacimiento a la primera infancia.**, McGraw Hill, 2008

González, R., **Psicopatología del niño y del adolescesnte.**, Pirámide, 2003

González E., **Necesidades Educativas Especiales.**, CSS, 2007

Gutierrez, J.R., y Rey F., **Planificación terapéutica de los trastornos psiquiátricos del niño y del adolescente.**, Smitkline-Beecham, 2000

Labrador, J. et al., **Manual de Técnicas de Modificación y Terapia de Conducta.**, Pirámide, 2004

Lemos, S., **Psicopatología General.**, Síntesis, 2000

Mardomingo, M.J., **Psiquiatría para Padres y Educadores.**, Narcea, 2002

Méndez, F.X., y Maciá, D., **Modificación de conducta con niños y adolescentes. Libro de Casos.**, Pirámide, 2002

Pérez Álvarez, M., **Guía de Tratamientos Psicológicos Eficaces** Tomo III. **Infancia y Adolescencia.**, Pirámide, 2003

Rodríguez Sacristán, S., **Psicopatología Infantil Básica**, Pirámide, 2002

Trianes, M.V. y Gallardo, J.A. (coord.), **Psicología de la educación y del desarrollo en contextos escolares.**, Pirámide, 2004

<http://www.portaldidactico.org>,
<http://www.brujulaeducativa.com/>,
<http://www.orientaeduc.com/>,
<http://www.riojainternet.com/garantiasocial/recursos/tutoria/> <http://www.jccm.es/educacion/orientaci>,
http://www.cnice.mecd.es/recursos2/atencion_diversidad/06_00.htm - <http://www.educaweb.com/>,
<http://www.orientared.com/>,
<http://www.cnice.mecd.es/>,

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Psicoloxía: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá/V51G110V01304

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/V51G110V01305

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/V51G110V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/V51G110V01104

Outros comentarios

1/ Asistencia continuada a clase.

2/ Dominio da informática a nivel de usuario (tratamento de textos, bases de datos, programa de presentacións, correo electrónico e internet.

3/ Actitude favorable e receptiva cara á aprendizaxe.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Aprendizaxe das ciencias da natureza**

Materia	Aprendizaxe das ciencias da natureza			
Código	V51G110V01403			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Fragueiro Barreiro, María Sandra			
Profesorado	Fragueiro Barreiro, María Sandra			
Correo-e	sandra.fragueirobarreiro@ceu.es			
Web	http://http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
Descrición xeral	Con esta materia preténdese que o futuro profesorado, ademais de adquirir unhas nocións xerais relativas ás Ciencias da Natureza, necesarias para a interpretación dos fenómenos máis cotiáns, coñeza o currículo escolar e as metodoloxías de ensino-aprendizaxe máis apropiadas para Educación Infantil. Para iso, é importante ofrecer aos futuros/as mestres/as espazos de reflexión sobre as prácticas de aula e experiencias enriquecedoras de ensino-aprendizaxe das ciencias, que fagan posible o exercicio e o desenvolvemento das capacidades e actitudes necesarias para a súa futura actividade docente.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión.
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.
C33	Coñecer os fundamentos científicos, matemáticos e tecnolóxicos do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes .
C36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.
C39	Elaborar propostas didácticas en relación coa interacción ciencia, técnica, sociedade e desenvolvemento sostenible.
C40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita

D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun contexto internacional
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Lideranza
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade
D22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Comprender, razoar e sintetizar contidos de diversos ámbitos de coñecemento das ciencias da natureza.	A2		D1
	A3		D2
	A4		D3
Xestionar e organizar información adquirida durante o proceso de aprendizaxe.	A3		D2
	A4		
Adquirir estratexias de colaboración e habilidades que favorezan o traballo colaborativo.	B11		D9 D11
Comprender o valor do respecto e coidado do medio ambiente.		C40	D22
Coñecer os fundamentos teóricos sobre os que se articula o coñecemento das ciencias.	B9	C33	D13
			D14
Deseñar, desenvolver e avaliar actividades relacionadas coa ciencia desde un enfoque globalizado.	B1	C39	D1
	B2	C40	D2
	B3		D3
	B6		D4
	B12		D5
			D6
			D7
			D8
			D9
			D10
			D11
			D12
			D13
			D14
			D15
			D16
			D17
			D18
			D19
			D20
			D21
			D22
Dar resposta científica a problemas e situacións da vida cotiá.	B9	C33	D1
		C36	D2
		C40	D17
			D22

Xeneralizar as aprendizaxes adquiridas no laboratorio e relacionarlos con acontecementos e fenómenos da vida diaria.	A2	C36	D1
	A4	C39	D2
	A5		D3
			D7
			D8
			D9
			D11
			D13
			D16
			D17
Incorporar recursos educativos innovadores e específicos na ensinanza das ciencias.	B2	C39	
	B4	C40	
	B5		
	B7		
	B11		

Contidos

Tema	
1. A Didáctica das Ciencias Experimentais para futuros mestres/as de Educación Infantil.	- Importancia das ciencias na Educación Infantil.
2. Fundamentación, obxectivos, metodoloxía e avaliación do descubrimento e exploración do medio natural na Educación Infantil dende un enfoque globalizador.	- As Ciencias da Natureza no decreto do currículo.
3. Estudio crítico das orientacións do currículo oficial para o descubrimento e exploración do medio natural na Educación Infantil.	- O alumnado de infantil e a aprendizaxe das ciencias.
4. Os contidos do descubrimento e exploración do medio natural na Educación Infantil dende un enfoque globalizador.	- A ciencia e o seus métodos.
5. Os recursos e deseño de actividades para a ensinanza do descubrimento e exploración do medio natural na Educación Infantil.	- A ciencia escolar.
	- Implicacións didácticas.
	- Análise de modelos de ensino-aprendizaxe das Ciencias da Natureza e de propostas didácticas.
	- Recursos para o ensino das Ciencias da Natureza na Educación Infantil.
	- Elaboración de propostas didácticas de ciencias na Educación Infantil.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	2	8	10
Traballo tutelado	3	0	3
Prácticas de laboratorio	25	0	25
Lección maxistral	10	0	10
Presentación	10	22	32
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	0	34	34
Traballo	0	34	34

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Entrevistas que o/a alumno/a mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Traballo tutelado	O alumnado, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, etc.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Presentación	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de titorías individuais e/ou grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais.
Seminario	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de titorías individuais e/ou grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais.
Traballo tutelado	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de titorías individuais e/ou grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais.
Prácticas de laboratorio	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de titorías individuais e/ou grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Presentación	-Claridade expositiva e capacidade de transmisión das ideas principais do traballo - Capacidade de síntese - Presentación multimedia - Creatividade e innovación	10	B2 B7 B11	C33 C40	D1 D2 D3 D16 D17
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba para avaliación das competencias adquiridas que inclúen reflexións, xustificacións e/ou preguntas directas.	30	B1	C33 C36 C39 C40	D1 D3 D7
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	Elaboración dun documento por parte do alumnado no que se reflicten as características do traballo levado a cabo. Os alumnos e as alumnas deben describir as tarefas e procedementos desenvolvidos, mostrar os resultados obtidos ou observacións realizadas, así como a análise e tratamento de datos.	40	B11	C33 C36 C39 C40	D2 D7 D8 D9 D11 D13 D16 D18 D22
Traballo	O estudiantado presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral e escrita...	20	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B9 B11 B12	C33 C36 C39 C40	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado poderá superar a materia mediante **avaliación continua** coa realización das actividades previstas na aula. Para acollerse a esta modalidade é obrigatorio asistir polo menos ao 80% das horas presenciais.

O alumnado que se acolla a modalidade de **avaliación global** deberá entregar **todos os traballos** solicitados e realizar un **exame teórico-práctico** específico nas datas establecidas oficialmente. As porcentaxes, neste caso, serán: presentación (10%), resolución de problemas e/ou exercicios (20%), informe de prácticas (30%), traballo (20%) e exame (20%).

Os documentos e arquivos dos traballos e tarefas do curso serán dispostos en tempo e forma segundo os prazos programados.

Para obter unha avaliación positiva é preciso obter a cualificación de aprobado en cada un dos traballos e probas de avaliación. A cualificación final será obtida mediante a acumulación porcentual de cada unha das cualificacións singulares.

De non ter superada a materia na primeira oportunidade de avaliación (continua ou global), as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.

Estes criterios de avaliación son unha declaración de intencións sobre o traballo dos estudantes e das estudantes na materia; polo que poden sufrir lixeiras modificacións derivadas do consenso co grupo clase ou por circunstancias imprevistas.

As datas dos exames e as titorías determinaranse oficialmente e publicaranse na web:
<http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- Arias, A., **O traballo por proxectos en infantil, primaria e secundaria**, Consellería de Educación e O.U. Xunta de Galicia, 2009
- Blanchard, M., **Cómo trabajar con proyectos de aprendizaje en educación infantil**, Narcea, 2020
- Bravo, M. P., **Los proyectos de trabajo: tejiendo sueños, construyendo vida en la escuela infantil**, Pirámide, 2016
- Chard, S.; Kogan, Y. y Castillo, C., **El aprendizaje por proyectos en educación infantil y primaria**, Morata, 2019
- Domínguez, G., **Proyectos de trabajo: una escuela diferente**, La Muralla, 2013
- Mérida, R.; Torres-Porras, J. y Alcántara, J., **Didáctica de las ciencias experimentales en educación infantil**, Síntesis, 2017
- Ramiro, E., **La maleta de la ciencia**, Graó, 2010
- Valls Corrochano, R., **Programación didáctica y situaciones de aprendizaje desde la LOMLOE**, Universo de Letras, 2022
- Vega, S., **Ciencia 0-3. Laboratorios de ciencias en la escuela infantil**, Graó, 2010
- Vega, S., **Ciencia 3-6. Laboratorios de ciencias en la escuela infantil**, Graó, 2012
- VV.AA., **El aprendizaje cooperativo en educación infantil**, Anaya, 2017
- Xunta de Galicia, **Decreto 150/2022, de 8 de setembro, por el que se establece la ordenación y el currículo de la educación infantil en la Comunidad Autónoma de Galicia**, 2022

Bibliografía Complementaria

- Brugarolas Criach, I. y Cantons Palmitjavila, J., **Ciencia en la primera infancia. 49 + 1 propuestas de libre elección**, Grao, 2019
- Domènech Casal, J., **Mueve la lengua, que el cerebro te seguirá: 75 acciones lingüísticas para enseñar a pensar ciencias**, Graó, 2022
- Englehart, D., Mitchell, Albers-Biddle, J., Jennings-Towle, K. y Forestieri, M., **Juegos STEM en los rincones de aprendizaje integrando la investigación de los más pequeños**, Narcea, 2020
- Fernández, A. y Gutiérrez, X., **Viajeros. Animales extraordinarios**, Faktoria, 2019
- Garrido, J. M.; Perales, F. J. y Galdón, M., **Ciencia para educadores**, Pearson Educación, 2008
- Izquierdo, M., **Química en infantil y primaria: una nueva mirada**, Graó, 2012
- Labajos, L. y Moreno, K., **Árboles de tu ciudad**, Reservoir, 2021
- Minhós Martins, I. y Carvalho, B., **Un año entero. Almanaque de la naturaleza**, Fulgencio Pimentel, 2022
- Oihaneder, A. y Fuentes, J., **La cocina es tuya**, Reservoir, 2021
- Pontalti, B., **Taller de mapas conceptuales y mentales para aprender a pensar y organizar las ideas**, Narcea, 2018
- Pozo, J. I. y Gómez, M. A., **Aprender y enseñar ciencia**, Morata, 2000
- Quijano, R. (coord.), **Enseñanza de las Ciencias de la Naturaleza en Educación Infantil**, Pirámide, 2016
- Zariquiey Biondi, F. y Manso Baeza, O., **Cooperar para crecer: el aprendizaje cooperativo en educación infantil**, SM, 2021

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Coñecemento do medio natural/V51G110V01901

DATOS IDENTIFICATIVOS**Didáctica da lingua e a literatura infantil**

Materia	Didáctica da lingua e a literatura infantil			
Código	V51G110V01404			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Ciga Tellechea, Elena			
Profesorado	Ciga Tellechea, Elena			
Correo-e	elena.cigatellechea@ceu.es			
Web				
Descrición xeral	A materia trata de aproximarse ó coñecemento do proceso de adquisición da linguaxe, e aprender a crear e programar estratexias didácticas que acompañen o desenvolvemento da linguaxe oral como medio de expresión e de comunicación, así como tamén a aproximación á lingua escrita a partir da maduración neuromotora e da exercitación dos mecanismos que interveñen no acto de ler e de escribir, atendendo ó papel da literatura infantil nos seus aspectos oral e escrito.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión.
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas nos estudantes.
C42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Coñecer os fundamentos lingüísticos, psicolingüísticos e didácticos da aprendizaxe da lingua.	B1	C42
	B2	
Coñecer a literatura infantil.	B1	
	B3	
Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas da comunidade autónoma.	B3	
Coñecer o currículo escolar das linguas	B1	
	B3	
Coñecer o proceso da aprendizaxe da linguaxe escrita e da súa ensinanza.	B1	
	B2	
	B6	
	B7	

Organizar e planificar estratexias metodolóxicas para a ensinanza da comunicación oral.	A2 A3 A4	B1 B2 B6 B9 B11
Ser capaz de identificar os nenos con problemas de linguaxe oral e escrita e saber, así mesmo, orientar os seus pais.		

Contidos

Tema	
O DESARROIO DA COMUNICACIÓN (ORAL)	- A complexidade da linguaxe coma instrumento de comunicación. - Diferenzas individuais na adquisición da linguaxe. - A adquisición da linguaxe dos 3 aos 6 anos. -...
A FALA E CONCIENCIA FONOLÓXICA	- O uso e a reflexión sobre a lingua. - Actividades que facilitan a reflexión metalingüística.
A LINGUAXE ESCRITA	- Escritura e lingua escrita. - A lingua escrita, sistema de comunicación. - A lingua oral e a lingua escrita. -...
A APRENDIZAXE DA LECTURA E A ESCRITURA	- Que é ler? Que é escribir? - Descrición evolutiva do coñecemento da lectura e da escritura: fases da aprendizaxe da lectura e fases da aprendizaxe da escritura.
A ENSEÑANZA DA LECTOESCRITURA	Os métodos de ensinanza da lectura e escritura: - Métodos sintéticos. - Métodos analíticos.
A LITERATURA INFANTIL	- Por que a literatura? - Que literatura para as primeiras idades? - Unha escola habitada pola literatura. - Selección de libros infantís.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	16	32	48
Seminario	10	20	30
Traballo tutelado	16	32	48
Traballo tutelado	6	0	6
Traballo	5	10	15
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Introducción xeral sobre a materia, a metodoloxía e o desenvolvemento do curso, e sobre a avaliación.
Lección maxistral	Exposición evolutiva dos contidos que constitúen o "corpus" da materia por parte do profesor no contexto da aula, así como o establecemento das bases ou directrices das actividades que deben desenvolver os estudantes.
Seminario	Nos seminarios se ampliarán os contidos tratados nas sesións maxistrais, propoñendo e comentando actividades que ilustren os temas con maior profundidade o con novas perspectivas.
Traballo tutelado	O estudante realiza exercicios ou proxectos no contexto da aula baixo a supervisión e dirección do profesor. As actividades ou exercicios poden ser realizados en pequenos grupos e a súa corrección poderase levar a cabo ben de forma oral, ben de forma escrita sobre o correspondente material de apoio.
Traballo tutelado	O estudante realiza exercicios no contexto da aula baixo a supervisión e dirección do profesor. As actividades ou exercicios poden ser realizados en pequenos grupos e a súa corrección poderase levar a cabo ben de forma oral, ben de forma escrita.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Traballo tutelado	O profesor prestará atención personalizada ós alumnos tanto no tempo de tutoría establecido no seu despacho (de forma presencial ou por medio do teléfono) como a través do correo electrónico, e igualmente nos traballos de aula. Nesta atención personalizada, o profesor escoitará as opinións e suxerencias do alumno, orientará as súas propostas e esclarecerá as dúbidas que surxan sobre as tarefas nas que está a traballar ou sobre un asunto calquera relacionado coa materia.
Traballo tutelado	O profesor prestará atención personalizada ós alumnos tanto no tempo de tutoría establecido no seu despacho como a través do correo electrónico, e igualmente nos traballos de aula. O profesor orientará e esclarecerá as dúbidas que surxan sobre as tarefas nas que está a traballar ou sobre un asunto calquera relacionado coa materia.

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Lección maxistral	Terase en conta a actitude e interese dos alumnos durante as sesións maxistrais sobre os respectivos puntos evolutivos de contido da materia.	10	A4	
Traballo tutelado	Consistirá na avaliación dos traballos realizados nos pequenos grupos de traballo.	25		
Traballo	Consistirá na avaliación dos traballos realizados nos pequenos grupos de traballo.	25	A2 A3 A4	B6 B11 C42
Exame de preguntas obxectivas	A avaliación farase por un examen escrito, que constará dun número de preguntas sobre os temas tratados na aula ou contidos no programa da materia. A cada pregunta atribuiráselle unha calificación proporcional ó número total de preguntas. Para a calificación final, terase así mesmo en conta o traballo obrigatorio realizado polo alumno ó longo do curso, a asistencia e a participación no tempo lectivo.	40		B1 B2 B3 B6 B7 B11

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para aprobar a materia e calcular a media co resto de cualificacións, cómpre obter, cando menos, unha puntuación concreta esixida no exame final. Concretarase ao longo do cuadrimestre.

Aquellos alumnos que no alcancen el porcentaje de calificación mencionado anteriormente serán evaluados en la segunda edición del mes de julio. Asimismo, aquellos alumnos que, por causas justificadas al inicio del curso académico, no puedan asistir regularmente a las clases teóricas y prácticas deberán, obligatoriamente, realizar las mismas actividades y tareas que sus compañeros de asistencia, y en el mismo plazo señalado o fijado para ese propósito. Las ausencias injustificadas que superen el 20% del total de la asistencia docente darán lugar a la realización de una prueba escrita de dificultad específica con carácter compensatorio. La prueba escrita final tendrá lugar en la fecha oficialmente establecida por el Centro.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- Bigas, M. y Correig, M., **Didáctica de la lengua en la educación infantil**, Síntesis, 2008
 Corroero, C. y Real, N., **La formación de lectores literarios en la Educación Infantil**, Octaedro, 2019
 Fons, M. y Palou, J., **Didáctica de la lengua y la literatura en educación infantil**, Síntesis, 2016
 Guzmán, F., Navarro, M. y García, E., **Escritura y lectura en educación infantil. Conceptos, secuencias didácticas y evaluación**, Pirámide, 2015

Bibliografía Complementaria

- Álvarez Mellado, E., **Anatomía de la lengua: historias, curiosidades y porqués del idioma**, Vox, 2016
 Aparici, M. e Igualada, A., **El desarrollo del lenguaje y la comunicación en la infancia**, Editorial UOC, 2018
 Centelles, J., **El abrazo de la literatura. Itinerarios lectores para infantil y primaria**, GRAÓ, 2020
 Cerrillo Torremocha, P.C. y Sánchez Ortiz, C., **El cancionero popular infantil en educación**, Síntesis, 2018
 Colomer, T., **Andar entre libros. La lectura literaria en la escuela**, Fondo de cultura económica, 2006
 Duran, T., **Álbumes y otras lecturas. Análisis de los libros infantiles**, Octaedro, 2009
 López Valero, A. y Encabo Fernández, E., **Fundamentos didácticos de la lengua y la literatura**, 2ª edición actualizada y revisada, Síntesis, 2013
 Martín Vegas, R.A., **Recursos didácticos en lengua y literatura. Volumen 1: El desarrollo del lenguaje en la educación infantil**, Síntesis, 2015
 Rodari, G., **Gramática de la fantasía. Introducción al arte de contar historias**, Planeta, 2020
 Vicente Mateu, J.A. y Vicente Ruíz, P.A., **Enseñar y aprender lengua**, Síntesis, 2013

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/V51G110V01102

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Comunicación: Lingua española/V51G110V01101

Comunicación: Lingua galega/V51G110V01201

Outros comentarios

Os estudantes desta materia de Educación Infantil deberán dominar o feito esencial da articulación de fonemas (fonética articulatoria), as bases que sustentan as gramáticas do castelán e do galego, así como tamén as súas normas de correcta expresión oral (ortoloxía) e de corrección e intelixibilidade escritas (ortografía e caligrafía).

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Idioma estranxeiro I: Inglés				
Materia	Idioma estranxeiro I: Inglés			
Código	V51G110V01406			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Inglés			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Álvarez Ledo, Sandra Teresa			
Profesorado	Álvarez Ledo, Sandra Teresa			
Correo-e	sandrateresa.alvarezledo@ceu.es			
Web				
Descrición xeral	A Orde ECI/3854/2007, de 27 de decembro, por a que se establecen os requisitos para a verificación de os títulos universitarios oficiais que habiliten para o exercicio de a profesión de Mestre en Educación Infantil, estipula que un aspecto de as competencias que deben adquirirse por parte de estes profesionais é "Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira".			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
C5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
C6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do periodo 0-3 e do periodo 3-6.
C22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
C28	Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas de innovadoras en educación infantil.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C30	Participar na elaboración e seguimento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.
C41	Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.
C42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
C43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
C45	Coñecer a tradición oral e o folclore.
C46	Comprender o paso da oralidade á escritura e coñecer os diferentes registros e usos da lingua.
C47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da lectura e a escritura e o seu ensino.
C48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
C49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
C50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.

C51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.
C52	Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira.
C54	Coñecer e utilizar cancións para promover a educación auditiva, rítmica e vocal.
C55	Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.
C56	Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e expresión musicais, as habilidades motrices, o debuxo e a creatividade.
C57	Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas.
C60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
C61	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
C62	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.
C63	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
C64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun contexto internacional
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Lideranza
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
1. Comprender textos escritos redactados en unha lingua de uso habitual e cotián ou relacionada con o traballo.	C41	D1
	C42	D3
	C43	D4
	C44	D5
	C46	D6
	C47	D13
	C48	D15
	C50	D19
	C51	
	C52	
2. Ser capaz de escribir textos sinxelos e ben relacionados sobre asuntos que resulten coñecidos ou de interese persoal.	B3	C29
		D1
		C42
		D2
		C43
		D3
		C44
		D4
		C46
		D5
		C47
		D6
		C50
		C52
3. Comprender as ideas principais de o discurso falado cando este é claro e normal e trátanse asuntos cotiáns de os ámbitos persoal e educacional.		C22
		D3
		C43
		D4
		C44
		D15
		C46
		D19
		C49
		C52
		C54

5. Saber construír e relacionar frases de forma sinxela con o fin de describir experiencias e feitos de carácter persoal.		C22	D3
		C43	D4
		C44	D9
		C46	D11
		C49	D12
		C52	D16
4. Poder participar espontáneamente en unha conversación en a que se traten asuntos cotiáns de interese persoal ou que resulten pertinentes para a vida cotiá.			D20
		C22	D3
		C43	D4
		C44	D16
		C46	D19
		C49	D20
6. Poder abordar oralmente en inglés, con certa fluidez e seguridade, asuntos que resulten interesantes para os alumnos de educación infantil.		C52	
	B1	C22	D3
	B5	C43	D4
		C44	D12
		C46	
		C49	
7. Ser capaz de explicar e xustificar brevemente as opinións e proxectos persoais.		C52	
		C22	D3
		C29	D4
		C43	D9
		C44	D11
		C46	D12
8. Saber narrar unha historia curta ou relato, ou describir a trama de un libro ou película.		C49	D16
		C52	D20
		C57	
	B7	C22	D3
		C43	D4
		C44	D12
9. Desenvolver a competencia comunicativa necesaria para abordar en inglés, con certa fluidez e seguridade, asuntos que resulten de interese para os alumnos de educación infantil.		C46	D13
		C49	D16
		C51	D20
		C52	
	B1	C22	D3
	B5	C43	D4
10. Desenvolver estratexias de aprendizaxe autónoma e de traballo cooperativo, favorecendo o análise e a observación dos propios procesos de aprendizaxe.		C44	D12
		C46	
		C49	
		C52	
		C62	
		C5	D9
11. Coñecer formas e medios para continuar e enriquecer a súa propia formación cultural e lingüística.		C6	D13
		C22	D14
		C29	D15
		C30	D16
		C55	D20
		C60	
		C63	
		C64	
	B1	C6	D3
		C8	D4
		C13	D6
		C21	D7
		C28	D8
		C29	D10
		C30	D16
		C41	D17
		C45	D18
		C47	D20
		C51	D21
		C56	
		C61	
		C63	
		C64	

12. Desenvolver certas actitudes afectivas que son moi desexables na aprendizaxe dunha lingua estranxeira: a solidariedade, o sentido da cooperación, o interese e a tolerancia co diferente..., e considerar a lingua estranxeira como un instrumento de comunicación real e non meramente como unha materia máis.	B2 B3 B4 B5	C5 C6 C22 C28 C29 C43 C44 C47 C60	D4 D9 D11 D12 D14 D19
---	----------------------	---	--------------------------------------

Contidos

Tema	
1. Aspectos lingüísticos	1. Léxico, gramática, semántica, corrección fonética, ortografía, ortoepía.
2. Aspectos sociolingüísticos	2. Os marcadores lingüísticos de relacións sociais, as normas de cortesía, as expresións de sabiduría popular, diferencias de rexistro.
3. Aspectos discursivos	3. Ordenar oracións en función da secuencia "natural", relacións de causa e efecto (ou viceversa), e estruturación do discurso; ordenar o discurso en función da organización temática, coherencia e cohesión.
4. Aspectos estratéxicos	4. Estratexias verbais que se utilizan para impedir a incomunicación: solicitude de repetición, paráfrase, uso de palabras xerais, aproximación, aclaración, solicitude de axuda.
5. Aspectos interculturais	5. A vida cotiá, as relacións persoais, valores, crenzas e actitudes, linguaxe corporal, convencións sociais, comportamentos rituais.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	14	15	29
Presentación	10	14	24
Traballo tutelado	8.5	0	8.5
Actividades introdutorias	2	0	2
Resolución de problemas	11	5	16
Resolución de problemas de forma autónoma	5	19	24
Prácticas con apoio das TIC	0	21.5	21.5
Exame de preguntas obxectivas	2	23	25

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Elaboración dun documento a partir da lectura e análise de fontes.
Presentación	Exposición oral dos traballos elaborados.
Traballo tutelado	Realización de exercicios relacionados coas destrezas comunicativas na aula baixo as directrices e supervisión do profesor.
Actividades introdutorias	Presentación da materia ó alumnado e orientación xeral sobre ela.
Resolución de problemas	Formulación, análise e resolución de exercicios prácticos relacionados cos contidos gramaticais e léxicos e as destrezas comunicativas.
Resolución de problemas de forma autónoma	Resolución de exercicios prácticos relacionados cos contidos gramaticais e léxicos e as destrezas comunicativas de forma autónoma, con material de autocorrección.
Prácticas con apoio das TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedementais relacionadas coa materia obxecto de estudo a través das TIC de forma autónoma.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	O profesor atenderá ó alumnado durante o desenvolvemento das tarefas da materia, respondendo ás posibles dúbidas nas clases ou no horario de titorías.
Presentación	O profesor atenderá ó alumnado durante o desenvolvemento das tarefas da materia, respondendo ás posibles dúbidas nas clases ou no horario de titorías.
Resolución de problemas de forma autónoma	O profesor atenderá ó alumnado durante o desenvolvemento das tarefas da materia, respondendo ás posibles dúbidas nas clases ou no horario de titorías.

Avaliación

Descrición		Cualificación Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballo tutelado	Elaboración de documentos a partir da lectura e análise de fontes.	35	B1	C8 C29 C41 C42 C43 C44 C52	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D8 D9 D11 D13 D15 D20
Presentación	Exposición oral dos traballos elaborados.	25	B1 B2	C13 C21 C29 C41 C43 C44 C46 C52	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D8 D9 D11 D13 D15 D20
Exame de preguntas obxectivas	Proba para avaliar a adquisición dos contidos gramaticais e léxicos.	40			

Outros comentarios sobre a Avaliación

O exame final terá lugar na data establecida oficialmente. A data oficial do examen pode consultarse na páxina web da Escola: <https://www.esuelamagisterioceuvigo.es/organizacion-academica/>

A proba "exame de preguntas obxectivas" non computará na avaliación se non se obtén na mesma, como mínimo, a calificación de aprobado (2 puntos).

A participación e o esforzo no desenvolvemento das distintas actividades valoraranse positivamente.

O alumnado que non cumpra co 80% da asistencia será avaliado pola modalidade global.

O estudantado que desexe optar pola modalidade global ha de contactar coa profesora no primeiro mes do cuadrimestre, conforme ó estipulado no artigo 19 do Regulamento sobre a avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado (aprobado no claustro do 18 de abril de 2023).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Murphy, R., **English Grammar in use**, 2ª, Cambridge University Press, 1994

Roach, P., **English Phonetic and Phonology**, 4ª, Cambridge University Press, 2009

Swan, M., **Practical English usage**, 3ª, Oxford University Press, 2005

Gran diccionario de Oxford. Español-inglés. Inglés-español, Oxford University Press, 2003

www.bbclearnenglish.com,

learnenglish.britishcouncil.org,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Aprendizaxe da lingua estranxeira: Inglés/V51G110V01501

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Comunicación: Lingua española/V51G110V01101

Comunicación: Lingua galega/V51G110V01201

Outros comentarios

